

Uj Kelet
 1 LEU-POSTA
 ESIDŐ POLITIKAI NAPILAP

UJ KELET

Ara 5 lej
 Csütörtök, 1937. március 18.
 5697. EV. NISZAN 6. XX. ÉVF. 64. SZAM

A cernauti ítélet

Eddig csak törvényhozási eseményekből vettünk tudomást a kormány rendszárlási intézkedéseiről.

Tegnap pedig ítéletet hozott a cernauti hadbíró egy csoport fiatalember fölött. A legutóbbi eseményekből jól ismert szervezkedés tagjait ítélték el példaadó szigorral.

Fel kell jegyeznünk ezt az esetet, amely talán az első az utóbbi években. Eddig a bíróságok atyai jóindulattal dorgálták a hasonló vádakkal illetett fiatalokat. Eddig a bíróságok atyai jóindulattal dorgálták a hasonló vádakkal illetett fiatalokat.

Nem ez volt az egyetlen eset. Nagyon sok hasonló ítélet rémitette meg azokat, akik az ország rendjéért és békéjéért aggódtak.

A felelősek körében el is hangzott olykor-olykor a védekezésnek az az érve, hogy mindhába van szigorú törvénykezés, és a bíróságok kötelesek a törvényeknek megfelelően eljárni.

A cernauti ítélet azonban azt mutatja, hogy a bíróságok teljesíteni tudják kötelességüket.

Ehhez azonban az szükséges, hogy felelős körökben komolyan mérlegeljék a veszélyeket és megfelelő felvilágosító munkával mutassanak rá, milyen következményei vannak az anarchikus állapotok elharapódzásának.

Lehet példaadó ítéletekkel megfélemlíteni olyan elemeket, amelyeknek eddig a polgári politikai pártok nyultak a hónapok alatti, politikai mesterkedések céljaira.

Es az ilyen ítéletek hamarabb hozzák egyenúlyba a társadalmi élet félrebillenő mérlegét, mint minden hangoskodó szólam, mint minden rövideleltű ígret.

75 százalék

Bocsássuk mingyárt előre, nem arról a 75 százalékról írunk, amelyet Pop Valer dr a kereskedelem és iparban az etnikai arányosítás alapján a többség számára kíván rezerválni.

Egy más 75 százalékról van szó.

Az egyetemek bezárásával párhuzamosan a közoktatásügyi minisztérium utasította a főiskolákat, hogy zárják ki mindazon diákokat, akik az elmúlt két esztendő alatt legalább egy tanév vizsgáit le nem tették.

Ezeket már nem is engedik vissza az egyetemekre.

Az egyes fakultásokon már napok óta köszölnék a kimutatások, amelyeket feszült érdeklődéssel várt az egész ország közvéleménye.

A iasi egyetem jogi fakultása elkészült a kimutatással, a rektorátus elé terjesztette és az intézkedett.

A fakultás hallgatóinak 75 százalékát kizárták az egyetemről.

Hetvenöt százalék: rendkívül szuggesztív szám. Sokkal többet mond, mint amennyit a mai viszonyok között meg lehetne írni róla.

Minden bizonnyal ebből a 75 százalékból rekrutálódtak és rekrutálódnak az összes főiskolák — ha kisebb mértékben is — az a sereg, amely élcsapatát alkotja a jobboldali megmozdulásoknak,

amely numerus nullust követel a zsidók ellen a gazdasági élet minden vonatkozásában.

Costachescu—Vaida—Mironescu partalakitásáról ír a kormánylap

Összehívták a nemzeti parasztpárt központi végrehajtó-bizottságát

Bucuresti, március 17. (Az Uj Kelet tud.) A Curentul mai számában a nemzeti parasztpárt belső helyzetével foglalkozik. Megállapítja, hogy Costachescu és Potarca a felizgatott pártkedélyek lecsillapítása érdekében hűségnyilatkozatot tettek Mihalache és a párttagság mellett. Ezeket a nyilatkozatokat napokig tartó békéltető tárgyalások előzték meg, amelyeket Mihalache ugyanakkor Maniu híveivel is folytatott. Pop Ionel dr., a volt miniszterelnök, egyik bizalmasa Badacina utazott és ott hosszas megbeszélést folytatott Maniuvval, akinek szempontjait ismertették Mihalache-val. Megegyezés ebben az irányban nem jött létre, mert úgy Maniu, mint Mihalache kitartanak álláspontjuk mellett. Március végén összeül a párt központi végrehajtó bizottsága, hogy az április 4-re

összehívott pártkongresszusnak rendjét megállapítsa. Ma a fővárosba érkeznek Costachescu és Calinescu, akik ismét tárgyalni fognak Mihalacheval. A Viitorul úgy tudja, hogy amennyiben a pártvezér nem hajlandó álláspontjukat elfogadni, vagyis, ha Maniut és híveit nem semlegesítik a pártban, úgy ők ketten azonnal kilépnek és új pártot alakítanak, amelyhez Vaida, Mironescu és mások is csatlakoznának. Ez a párt a román politika centrumát alkotná és szembeállna a bal- és jobboldali szélsőségekkel egyaránt.

Maniu egyébként vasárnap részt vesz a sibiu parasztpártok eskütételén, de az előző tervektől eltérően nem fog felszólalni. Maniu és hívei várakozó álláspontot helyezkednek a párt központi vezetőségének magatartásával szemben.

A iasi jogi fakultás hallgatóinak 75 százalékát kizárták, mert nem voltak rendben vizsgáikkal

Feloszlatják azokat az ügyvédi kamarai vezetőségeket, amelyek a numerus nullus mellett foglaltak elást?

Bucuresti, március 17. (Az Uj Kelet tud.) Mint lapunk máse helyén megírtuk, a képviselőház tegnap éjjeli ülésen megszavazta a főiskolai oktatás rendjének új törvényét.

A törvény kihirdetésének időpontjától kezdve feloszlottak tekintendők az összes diákszervezetek, amelyek az egyetemi hatóságok hozzájárulása nélkül alakultak, vagy működnek.

A törvény 15. szakaszának első paragrafusa megtiltja a diákoknak, hogy politikai alakulatokban szervezkedjenek, míg a 12. szakasz megtiltja az országos diákkongresszusok eddigi rendezésének módját. A jövőben kizárólag az egyetemi hatóságok által engedélyezett és a kormány által jóváhagyott kongresszusok lesznek tartandók, amelyekre nem az ösztöndíjak, csupán az egyetemi hatóságok jóváhagyásával működő diákszervezetek delegátusai vehetnek részt. Az egyetemi hatóságok jóváhagyását igényli a delegátusok kijelölése is.

A kormány előbb március 28-án, majd március 20-án tervezte megnyitni a főiskolákat.

Lehetséges, hogy az utóbbi terminus halasztást szenved.

A megnyitást megelőzően olyan légkör kivan teremteni a kormány, amely a törvények szigorú alkalmazását lehetővé teszi az egyetemeken. A politikai jellegű perek vizsgálata és tárgyalását siettetni fogják. Az egyetemek összes fakultásain most folyik a kimutatás elkészítése azokról a diákokról, akik az elmúlt két esztendő alatt nem tették le az egy évben kötelező vizsgáikat. A iasi egyetem már is készült ezzel a kimutatással, amelyet a közoktatásügyi minisztérium elé terjesztettek. Mint ismeretes, a minisztérium rendeletben utasította az egyetemeket a tanulmányaikat kerülő diákok kizárására, amennyiben a fentebbi követelményeknek nem felelnek meg. Ennek alapján a fővárosi lapok jelentése szerint

a iasi egyetem jogi fakultása diákjainak 75 százalékát kizárta.

A cluj egyetemen előreláthatólag ma, vagy holnap készül el a kimutatás. Érdeklődésünkre a jogi fakultáson azt a választ kaptuk, hogy

a rendelet alapján a fakultás közel 1400

diákjai közül mintegy 60—70-et fognak kizárni.

A kizártak viszonylag alacsony számát azzal indokolják, hogy a cluj jogi fakultás más értelmezést adott a kormány rendeletének, mint a iasi.

Lapjelentések számolnak be arról, hogy az egyetem rendjével párhuzamosan a kormány mindenáron és minden eszközzel meg akarja védeni a rendet a zavargókkal szemben. A Lupta úgy tudja, hogy a parlamenti ülészek berekesztése után

rendeletét tesz közzé a kormány, amely nyugdíjba küldi mindazokat a főosztályvezetőket, akik politikai pártok, különösképpen pedig szélsőséges szervezetek tagjai.

Ugyancsak törvényrendelet útján fel fogják oszlatni mindazon kamarák vezetőségét, amelyek az alkotmány szellemének ellentmondó határozatokat hoztak. Az ügyvédi kamarák határozatait ebből a szempontból az egyes itélőtáblák fogják felülvizsgálni.

Iamandí kultuszminiszter Iasba érkezett és ott értekezletet tartott a liberális párt helyi tagozatának vezetőivel. Az értekezleten elhatározást nyert, hogy kért fogják a kormánytól a rend fenntartását és az ezzel megbízott hatósági szervek tekintélyének helyreállítását. Az igazságügyi minisztérium körlevelében ajánlotta a tábla ügyészeknek, hogy a törvényszéki vezetőügyészek, megyei csendőrfőparancsnok, a helyőrségparancsnok, a vármegyei prefektus és rendőrfőnök bevonásával alakítsanak „konzultatív tanácsokat” és hetenként kérjék ki azoknak véleményét az ostromállapottal kapcsolatos rendeletek alkalmazása és a rend fenntartása kérdésében.

Diktatórikus hatalmat adnak Nyugat-Dél-Afrika kormányzójának a hitlerista mozgalom letörésére

Fokváros, március 17. (Radior). A Havas jelenti, hogy itteni politikai körökben azt állítják, hogy Nyugat-Dél-Afrika kormányzójának „majdnem diktatórikus” hatalmat fognak adni, hogy a nemzeti szocialista mozgalmat elfojtassa.

A roosevelti forradalom

írta: LOUIS BERTRAND, belga államminiszter

A nagy háború befejezése után néhány évig a világ valamennyi országában addig ismeretlen mértékben megnövekedett a javak termelése.

A világ a bőség korszaka felé haladt... Azonban ez a diadalmas előrenyomulás 1929 és 1931 között hirtelen megállt, mégpedig elsősorban az Egyesült Államokban, abban az országban, amely az egész világon a leggazdagabb.

Íme néhány adat a javak termelésének haladására vonatkozóan:

A háborút megelőző 13 esztendőben a kőolaj világtermelése megkétszereződött. Ugyanannyi idő alatt a vasszenneműek termelése megötszöröződött. Az 1905-től 1915 ig terjedő időben a kaucuk termelés megháromszorozódott. Husz év alatt a világ fémipari termelése megkétszereződött.

Es most lássuk a két energiaforrás: a szén- és a kőolajtermelés arányait. Hatvan esztendő alatt ennek a két elsőrendű anyagnak a termelése a tizenhatszerezésre növekedett.

Ez alatt az idő alatt a javak termelése, a százmilliónyi lőerőtöbblettel és a legelőkeltebb technikai felszereléssel óriási módon kifejlődött.

Mindezeket tekintetbe véve, 1929-ben már úgy látszott, hogy a termelés kérdése megoldást nyert... De szinte ugyanekkor egészen más kérdés lépett tragikus erővel előtérbe: a fogyasztás kérdése!

1929 október 24-én eddig sohasem látott pánik lett urrá a newyorki tőzsdén és adig példátlan pénzváltás reszketette meg az Egyesült Államokat. A bankokat megostromolták. Ezek azonnal általános moratóriumot kértek, azaz felfüggesztést arra, hogy később fizessék meg a náluk letétbe helyezett milliárdokat.

Nemsokára tizenkétmillió munkanélküli és ezeknek családja maradt minden létalap nélkül. Milliányi földművelő jutott koldusbotra.

Valamennyi ipari és kereskedelmi vállalatra rázúdult a válság csapása, amely válság most a termelés szörnyű arányú lecsökkentésének formáját öltötte magára.

1932 közepe táján a termelés 50 százalékkal süllyedt alá az 1923—1925. esztendők termelésének.

A munkanélküliek száma szüntelenül növekedett. A nyomorúság rettenetes írtást vitt véghez a földkerekség leggazdagabb országában. Hiábavaló volt a kormány minden erőfeszítése, amellyel a gazdasági életre igyekezett kelteni.

Következtek a választások.

A demokrata Roosevelt az Egyesült Államok történelmében példa nélkül való győzelmet arat. Ő volt az, aki a legmerészebb programmal lépett a nép elé. Olyan programmal, amellyel egyszerre megnyerte a birtokosokat és a munkástömegeket, a kapitalista termelés áldozatait.

1935 márciusában az amerikai munkásszövetség közhírré tette, hogy a munkanélküliek száma 11.397.000-ról 12.626.000-re emelkedett a fiatalok számára megszerzett munkatáborok és a többiek számára elrendelt közmunkák ellenére.

Ekkor megalapították, hogy a 12 milliónyi munkanélküli és a termelés jelentékeny lecsökkentése ellenére a mezőgazdasági és ipari termékek készlete még mindig nagyon tekintélyes.

A Roosevelt-féle terv részéről ajánlott első intézkedések közül az első az volt, amely számos termék előállításának fokozatos csökkentésére vonatkozik. Azt hitték,

Olvassa az Uj Keletet

CLUB

hogyan a rombolással, amellyel a terméskészletet csökkentik és a fölemelik ezek árát, megoldják a válságot...

Ezzel az eljárással 1933-ban kétmillió tonna tengeit és talán még ennél is jelentékenyebb tömegű gabonát semmisítettek meg. Kiirtottak 6,200.000 hizosertést és 220.000 tenyészokot. Ebből a célból 15 százalékkal akarták lecsökkenteni a tejtermelést és ezért 40.000 tejelő tehenet vágta le. Los-Angelesben havonta 200 millió liter tejet öntöttek csatornába. Másutt 80 ezer barackfát, továbbá a körtetermelés felét és 10.000 hektáron nőtt epret tapostak el. Ezernyi tonna burgonyát, káposztát, paradicsomot, dinnyét semmisítettek meg, hogy ilyen módon „gyógyítsák meg” a piacot és százezernyi birkát vágta le azzal a szigorú tilalommal, hogy husukat nem szabad fölhasználni.

De tettek még ennél gonoszabbat is. 1934-ben 3 millió földbirtokos 12 milliárd franknyi segítséget kapott azért, hogy 18 millió 400.000 hektárnyi eddig művelés alatt volt földet parlagon hagyjon.

Ilyen módon két részre osztott Észak-Amerika földművelő osztályát: az egyik rész termelt, vállalva annak a kockázatát, hogy nem tudja termékét értékesíteni, a másik rész pedig összefont karral tétlenül élt abban a biztos tudatban, hogy ennek ellenében pénzt kap a kormányzattól.

És hol tartanak most az Egyesült-Államok Rooseveltnél első kísérlete után?

Az állam kénytelen volt 650.000 földművelő család között segélyt kiosztani, mert azok nem tudták termékeiket eladni.

A nagy közmunkák ellenére, amelyek több, mint 60 milliárd frankba kerültek, a munkanélküliek tömege még mindig óriási. A munkatáborokban még mindig 600 ezer fiatal ember dolgozik 75 franknyi havifizetés ellenében.

T. R. Amlie képviselő az Egyesült-Államok parlamentjében tartott beszédében elmondta, hogy az amerikai gazdasági élet egyedül a mesterséges gyári üzemből él, amelynek létét az államkincstár biztosítja az adó-pénzekből.

A fölhalmozott tartalékokból 150 milliárd franknyi összeget vontak ki, hogy a vasuti társaságoknak, a bankoknak, az üzletházaknak, a földműveseknek, az iparosoknak, az ingatlanulajdonosoknak a vállalkozóknak, a lelkészeknek, az orvosoknak, az ügyvédeknek és a többieknek nyújtsanak segítséget.

Vajon még sokáig bírja-e az ország ezt a véreszeteséget?

És most kíváncsisággal és nyugtalan-sággal várjuk, hogy vajon milyen eredménnyel jár majd Rooseveltnél második kísérlete.

És az örület kétségtelenül folytatódni itt is, másutt is.

Lloyd George lángoló szavai

London, március 17. Az amerikai Liberty című folyóirat kérdést intézett Lloyd Georgehoz, hogy mi a véleménye az európai zsidó-üldözésről.

A nagy angol államférfiu ezeket felelte: — Csak lángoló szavakkal tudnék a kérdésre válaszolni! Bizonyos, hogy az a mocsári bacillus, amelyet antiszemitizmusnak hívnak, megint szétfröccseni ronda mérgét a szívekben éppen úgy, mint Torquemada idejében.

— A megváltás a zsidó néptől jön, mondja a Biblia. Mégis üldözik azt a népet, amelytől a megváltás jön és amelynek szelleme megalapozta az erkölcsi világrendet.

— Miért bántják a zsidókat? — Azért, mert fennmaradtak évezredek óta és fennmaradásuk szerencsésé vált az egész civilizált világnak és olyan értékeket adtak nekünk, amelyek nélkül nem is élhetnénk.

— A zsidóság produkálta a világ legkülönb iródmát. Ő szülte a kereszténységet és a hála az, hogy ki akarják irtani a világból.

— Akiben él még az isteni hit egyetlen szikrája, az köteles a zsidók mellé állni ebben a harcban!

— Ha étvágytalan, úgy igyék néhány napon át reggel éhgyomorral félpohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ezáltal bélműködése szabályozódik és így egész emésztése rendbe jöhet. Az orvosok ajánlják.

A zsidó diaszpóra tudományos akadémiaja

Az IWO és a transzilvianai zsidóság feladatai

Mit tanulhatunk mi, transzilvianai zsidók a vilnai zsidó tudományos intézet, az IWO példájából?

Távol áll tőlünk annak szándéka, hogy az IWO példáját szolgai lemásolásra ajánljuk. A mi speciális transzilvianai viszonyaink elemzése kell, hogy eldöntse: mit veszünk át, milyen módosításokkal és hogyan valósítjuk meg azt. De az IWO kétség-telenül irányt mutat, amely vezérfonala lehet az itteni zsidó munkának is.

Egy korszak lezárulásának vagyunk tanúi és új era körvonalai bontakoznak ki zsidó közéletünkben. Lezárul az a korszak, amelyet a zsidóság egyre fokozódó ideológiai szétforgácsolódása jellemez, amelyben frakciók egymás elleni harca bontotta meg a komoly alkotó erőket. Külső tényezők erőszakos beavatkozása középpontjában állunk, amidőn önvédelmi állásokba kényszeríti az egész zsidóságot az adott helyzet, új áramlat tör magának utat: a tömörülés, a népi szolidaritás kimélyítése, a közös védelmi harc, az egység és egyöntetűség követelménye.

Az erők összefogása — ez az alaphangja ma minden zsidó közösségi megnyilvánulásnak. Természetesen azonban, hogy ez a követelmény nem állhat meg bizonyos elvi magatartásánál, hanem olyan törekvésekben kell, hogy kifejezésre jusson, amelyek ezen összefogásnak gyakorlati előfeltételeit teremtik meg.

Vizsgáljuk meg az egyik nagy feladatkört ebből a szempontból: a gazdasági önvédelem kérdését. Párhuzamosan azzal a politikai harccal, amelyet a kirekesztésünkre irányuló áramlatok ellen kell folytatnunk, konstruktív gazdasági munkát kell kifejtelnünk, hogy minden kínálózó eszközt megragadjunk, amely a kenyérvetés veszélyét elhárítja ezrek és tízezrek feje felől. Elébe kell vágnunk és rohamos elszegényedésnek, még mielőtt náunk is be áll a helyzet, amelynek Lengyelországban vagyunk a tanúi, hogy a zsidó lakosság 35 százaléka kizámogatásra szorul.

Mi a teendő?

Hosszu évek óta kering a köztudatban az átrétegződés gondolata: irányítsuk az ifjúságot az ipar és kézművesség felé. Abból a hozzávetőleges felismerésből fakad ez a követelmény, hogy ezekben az ágakban nincs meg az a viszonylagos túltermelés, amely állítólag a zsidók által elfoglalt többi foglalkozási ágakban mutatkozik. Eleget tett-e azonban feladatának a zsidó társadalom azzal, hogy adott egy tanácsot a fiatal nemzedéknek: menjetek iparosoknak?! Nem. Mert az a fórum, amely az átrétegződési gondolat propagálását végzi, sokkal elágazóbb feladatokat kell, hogy teljesítsen. Tájékoztathatja kell a pályaválasztás előtt álló fiatalokat a különböző foglalkozási ágak gyakorlati értékéről, vagyis, hogy mennyire nyújtanak elhelyezkedési lehetőségeket; ismernie kell a különböző vidékek viszonyai közötti különbségeket, mert amiből fölülleg van egy bizonyos vidéken, abban másutt hiány lehet; — gondoskodnia kell a zsidó iparosság szakmai tökéletesítéséről, hogy legalább önhibájából ne váljon versenyképtelenné; a gazdasági vértetésesség érdekében él kell mozdítania a zsidó iparosság szövetkezeti mozgalmát; a fentiekkel párhuzamosan ki kell építenie a zsidó kishitelhálozatot, stb. stb.

A felsorolt követelmények külön-külön önálló organizatorikus munkakört alkotnak, amelyeket csak országos, vagy legalább is a tartományi méretekben lehet eredményesen betölteni. Mert kétségtelen, hogy csak intézményes uton, nem pedig izolált erőfeszítések által lehet komoly kezdeményező lépéseket tenni. S máris eljutottunk egy újabb negatívumhoz. Ha feltesszük a kérdést: milyen mértékben felelnek meg ezeknek a feladatoknak a meglévő zsidó intézmények, arra a megdöbbentő megállapításra jutunk, hogy alapszabán véve nem is ismerjük ezeket az intézményeket. Minden város zsidóságának felületes tudomása van arról a intézményről, amely a helyi keretekben működik, de nincs egységes képünk arról tartományi viszonylatban. Nincs áttekintésünk. Amidőn az ipar felé irányítjuk az ifjúságot, nem tudunk felvilágosítást nyújtani arra nézve, hogy a már átrétegződött kategóriának, milyen a helyzete.

A feladatok

A feladatok ezek után önként adódnak. Az alábbiakban megpróbáljuk felvázolni az

irányt, amelyen — ha nem is mint formális transzilvianai IWO! — haladnunk kell:

Fel kell fektetnünk a zsidó intézményeknek és szervezeteknek a törzskönyvét, azoknak hivatása, működése, eredményei és további lehetőségei szempontjából, — kezdve a hitközségektől a legkisebb növegyetig.

Kutatásokat kell folytatnunk a különböző zsidó rétegeknek, de elsősorban az iparosságunk a helyzetét illetően, különös súlyt fektetve a mulasztások és hiányok kivizsgálására és a további lehetőségekre.

Párhuzamos munkát folytatva a vidéken is meg kell ismernünk a strukturális eltéréseket, amelyek a különböző vidékek viszonyai között fennállnak és az ebből adódó lehetőségeket.

Nagyszabású iparos tanonc- és segédanketót, kell lefolytatnunk, a szakmai kiképzés eredményeinek megvilágítása céljából.

Meg kell vizsgálnunk helységenként a szakmai továbbképző tanfolyamok felállításának a lehetőségeit, nemcsak az ifjúság, hanem a mesteremberek részére is.

Ez a munka első etapja. Aki kissé elmélyed a lehetőségekben, kétségtelenül fel fog tudni sorakoztatni sereg más pontot is, amelyet a fentiekhez hozzá lehetne csatolni. De nekünk is Lestschinski, az IWO gazdasági szekciójának vezetőjének elvét kell követnünk: Kéveset, de alaposan.

A fenti munka sikeres megvalósítása után gondolhatunk csak arra, hogy kibővítsük ezt a munkakört és intézményes kereteket teremtsünk annak. Egyelőre önkéntes csoportokra támaszkodhatunk a munkánk, de remélhetőleg rövidesen alkalmunk lesz a transzilvianai zsidóságot tájékoztatni az első eredményekről. Hiszünk, hogy visszhangot fog kelteni ez a mozgalom és bizakodva várjuk a megnyilatkozásokat, amelyek várakozásainkat igazolják.

Weinmann Jenő.

„A náci Németország nem engedheti meg magának a sajtószabadság luxusát” —

mondja Weisz kapitány, a sajtószövetség vezére. A kritikus ne legyen esztéta, hanem politikus. Igen sok a főszerkesztő a Harmadik Birodalomban

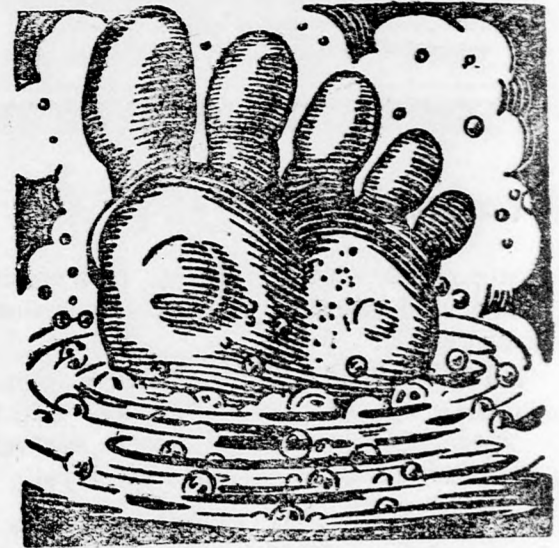
Berlin, március 17. A poroszországi Des-sauban tartott sajtószövetségi ülésen Weisz, a német nemzeti sajtószövetség elnöke, a német sajtó feladatairól beszélt, a következőket mondotta:

— Az utolsó nemzeti szocialista pártkongresszuson jelentettük a Führernek, hogy a párt programjának 29. pontja megvalósult. A hazugságok sajtó útján való terjesztésének végetvetettünk. Ha van terület, amelyen a nemzeti szocialista forradalom jellege és történelmi jelentősége valóban megnyilatkozott, úgy ez a német sajtó esete. 1933-ig ez a sajtó egy olyan szellemiség hű kifejezése volt, amely a történelemben örök figyelemre méltóan leszel feljegyezve, a politikai és intellektuális dekadencia ellen. A sajtószabadság álarca alatt a legnyilvánvalóbb politikai fe-gyelmezhetlenség nyilatkozott meg. Ma Németországban a közvélemény irányításának példás összpontosítása érvényesül és a sajtó valóban hatalomná lett. Azok, akik a sajtószabadság eltűnését siratják, mert szerintük a német sajtó ma nem áll egykori intellektuális nivóján, tudják meg, hogy tévednek. Nem lehet sajnálkozni egy olyan sajtószabadság fölött, amelynek égése alatt szabotálták a nemzet szabadságát és lerombolták a nemzet ellenállását. Amellett nem szabad elfelejteni, hogy a liberális érásban a sajtószabadság megtévesztés volt csupán.

S ha példákat hoznánk fel külföldről, ahol állítólag szabad a sajtó, gyakran elfelejtjük, hogy Angliában például a politikai helyzet egészen más, mint nálunk. Az angol nép megengedheti egy látszólagos sajtószabadság luxusát, mert Anglia olyan ország, amelynek biztonságát csak nagyon ritkán zavarták meg. Németország nem engedheti meg magának ezt a luxust. A nemzeti szocialista rendszer sajtópolitikája az általános politikának a nyilvánosságba való kivetítése és nem több.

(A művészeti kritika betiltása logikus következménye az általános sajtópolitikának a nemzeti szocialista rendszerben.

ÉRZÉKENY LÁBAK TYUKSZEMEK amelyek ELTŰNNEK

ebben a tejszerű fürdőben azonnal megkönnyebbülést érez Az OXIGÉN: a nagy gyógyító

Az eljárás nagyon egyszerű: oldjon fel egy maréknyi Saltrates Rodell-t melegvízben — figyelje meg jól a számtalan apró oxigénbuborék felszabadulását. Amint beáztatja lábait ebbe a felhígított tejszerű fürdőbe a legsúlyosabb láb és bokafájdalmak is azonnal megszűnnek. A gyulladások, kivörösödések, a lábujjak közötti viszketőség mintegy varázsszóra elmúlnak, a kihaladt bőrfelületek, a bőrkeményedések begyógyulnak. Az oxigénnel telített gyógyfürdő behatol a szövetek legmélyébe még a legmakacsabb tyukszemek gyökereit is feláztatja úgy, hogy az ujjával, kiszedheti azokat. A dagasztott eltűnnek, cipőjét könnyedén húzhatja fel, nem fogja szorítani és a járás — amely eddig kín volt az Ön számára — ezután élvezet lesz, oly könnyedén fog járni, mintha lábait szárnyat kaptak volna. A Saltrates Rodell-t orvosok rendelik. Kapható minden gyógyszerárban drogériában.

INGYEN SZELVÉNY

Ne kioldjon tovább. INGYEN küldünk Önnek Saltrates Rodell-t. Pillanatok alatt megkönnyebbül. Küldje be címét a Standard Drogeriához, Bucuresti, Strada Sf. Ioniță 8. (Secția 43 - E.) Irjon azonnal!

Weinmann Jenő.

Sighet Vaida Sá lóbtartás rásztpárt között v uj jelsz oroszlanl Ez a idején az si politil nemzeti ma az it lanak és annakide

Mindez tük fel, muresi szemita muresi Van a lapjuk S Valamik organum ban állo gatás sz „Frontu zsidókka csolatai engedik szélesebb

Véletl muresul muresi szerkesz középisk tárcát b irásból „Amig büszkén és igazo Jusa, C származs előtt en dig ma déket, e vagy ha teljes messzeb „Ezek bágyokt életét é türték van szó

A cik levélár ményét amelyb ben zsi criptio 1728“ rint ebt mindöss ugyancs tek a n A cil is fogl beállit a város zsidóka telkede le. Miu eneedt is bees író beil alkalon

Biltit tárcájá

— Repülőgépszerencsétlenségek. Newyorkból jelentik: Alabama közelében lezuhant egy katonai repülőgép. Hét utasa ejtőernyő segítségével megmenekült, egyedül a pilóta, aki nem tudta magát idejében kiszabadítani a kormány mellől, lelte halálát a gép roncsai alatt. — Rómából jelentik, hogy a bressói repülőtéren egy gyakorlatozó katonai repülőgép lezuhant. Négy utasa meghalt.

A választások alatt mindent szabad, csak megbukni nem...

Hogyan csináltak a vaidisták házi használatra antiszemita mozgalmat Maramuresben

„Szükség van az antiszemita jelszavakra és a politikában az opportunizmus megengedett dolog”

Sighet, március 17. (Az Új Kelet tud.) Vaida Sándor valahista mozgalmanak zász lóbontása után a maramuresi nemzeti parasztpárti politikusok nagyrésze az elsők között volt, akik sietett lecsatlakozni az új jelszavakat hirdető „transzilvániai oroszlanhoz”....

Ez a fordulat bombaként hatott annak idején azokra, akik ismerték a maramuresi politikai helyzetet. Azok a maramuresi nemzeti parasztpárti vezetőemberek, akik ma az itteni valachista mozgalom élén állnak és antiszemita uszításokat végeznek, annak idején nemcsak, hogy demokraták

voltak, hanem a pártnak éppenséggel legbaloldali szárnyához tartoztak és ezért nem egy ízben kerültek ellentétbe a párt hivatalos álláspontjával.

A nemzeti parasztpárt maramuresi vezetői Maniu hívei voltak. A numerusz valahikusz mozgalom meghirdetése után az egyik vaidista vezetőtől megkérdeztük, hogyan fordított hátat Maniu Gyulának, akit azelőtt annyira magasztalt. A vaidista vezető, volt nemzeti parasztpárti prefektus, szomorkodva válaszolt:

— Mit tehetek én arról, ha Lázár Illés is maniuista?..

A falvaknak szóló antiszemita mozgalom

Mindent abból az alkalomból elevenítettük fel, hogy a valachista mozgalom maramuresi vezetői hónapok óta féktelen antiszemita propagandát folytatnak a maramuresi falvakban.

Van a valachistáknak egy kis időszaki lapjuk Sigheten, „Maramuresul” a címe. Valamikor dr. Jaga Gábor volt prefektus organuma volt és a demokrácia szolgálatában állott. Ez a kis lap az antiszemita izgatás szöcsöve lett az utóbbi időben. A „Frontul” maramuresi vezetői — akiknek zsidókkal való társadalmi és üzleti kapcsolatai közismertek — a városban nem engedik árusítani ezt a laposkát, annál szélesebb körben terjesztik azt a falvakon.

„A zsidók multja Maramuresben”

Véletlenül jutott el hozzánk a „Maramuresul” legutóbbi száma. „A maramuresi zsidók multja” címen a lap felelős szerkesztője, Jon Biltiu Dancus sighet középiskolai tanár, volt képviselő, irt társát benne. Nem lesz érdektelen ebből az írásból néhány mondatot idézni:

„Amíg a maramuresi román családok büszkén bizonyítják nemesi származásukat és igazolják, hogy a honalapító Dragos, Jaga, Craciun, vagy Szilveszter vajdák lezármazottjai, akik már hatszáz évvel ezelőtt ennek a vidéknek az urai voltak, addig ma egy jött-ment nép árasztja el a vidéket, egy nép, amelynek semmilyen jogai vagy hagyományai nincsenek, sőt szegényteljes multja van, amely nem nyul vissza messzebbre, mint 150—200 évre.

„Ezek a 150 év előtti „alázatos jobbagyok” ma veszélyeztetik a nemes öslakók életét és egzisztenciáját. mert eddig megtűrték őket maguk körül. A „jidanokról” van szó.”

A cikkirő ezután a sighet megyeháza levéltárában végzett „kutatásainak” eredményét közli. Szerinte a legrégebb emlék, amelyből megállapítható, hogy a megyében zsidók éltek, 1728-ból való. A „Conscriptio Colonurum baerretariorum. Anni 1728” című könyvben közölt táblázat szerint ebben az esztendőben a Viseu járásban mindössze három zsidó élt, az Iza völgyén ugyancsak három zsidó, „akiket megtűrték a nemesek mellett”.

A cikkirő a „frankista” mozgalommal is foglalkozik, természetesen elferdített beállításban. Megállapítja, hogy miután a városban egyáltalán nem tűrték meg a zsidókat 1750-ben 38 zsidó család kikerestelték, hogy Sigheten telepedhessenek le. Mintán pedig megkapták a letelepedési engedélyt, visszatértek ősi hitükhöz, vagyis becsanták a város vezetőiségét. A cikkirő bejelenti, hogy ezzel a kérdéssel más alkalommal részletesebben kíván foglalkozni.

Biltiu tanár kárhóztatja az 1848-as forradalmat

Biltiu tanár tagadhatatlanul szellemes tárcájában még megírja, hogy az 1848-as

év két nagy reformot hozott a zsidóknak: A jobbágyság és a nemesi előnevek eltörlését.

A cikkirő szerint mindkét reform a román lakosság érdekei ellen történt, amennyiben „a románokat, a régi nemeseket a zsidók prédájának dobták oda...”

„És ma mi a helyzet? Seholy egy román üzlet, egy román gyár. Minden a zsidók kezében van. Ime, hogy lesznek az utolsókból elsők és az elsőkből utolsók” — panaszoja Biltiu tanár.

Hogyan románosítaná az ipart és a kereskedelmet a sighet „Maramuresul”

Ugyancsak a „Maramuresul” hasábjain mondja el Jon Sageata ur véleményét, hogyan kellene románosítani az ipart és kereskedelmet. Idézzük szösz szerint:

„Hogyan romanizálnám az ipart és kereskedelmet? Minden kereskedőnek és iparosnak megtiltanám, hogy idegen inast szedődtessen, amíg nem alkalmazott egy román. A prefektusnak és szolgabírnaknak a legszigorubb ellenőrzési jogot biztosítanám. Természetesen prefektusnak nem neveznék ki olyan embert, akit megbékül a pénzzel és a zsidóval. Azután bírságokat vetnék ki azokra, akik ellenszegülnek a törvénynek. A bírságolást havonta megismételném és a begyűlt pénzekből tanoncotthonokat létesítenék.”

Ilyen és ehhez hasonló cikkek töltik meg az egész lapot. Ugyanakkor a Frontul vezetői élőszóval is élnek antiszemita propagandát fejtenek ki a nyomortól s nélkülözésektől sújtott maramuresi falvak parasztsága között.

Politikai erkölcsök és villámhárító antiszemita mozgalom

Alkalmunk volt erről a kérdéstről beszélgetést folytatni a Frontul Romanesc egyik maramuresi vezetőjével, aki különben vezető pozíciót tölt be a megye társadalmi életében.

A vajdista politikus a következőket mondta:

Az én jelszavam: a választások alkalmával mindent szabad, csak megbukni nem. Én nem engedem meg az antiszemita mozgalomnak, mint célt, de megengedem, mint propagandá eszközt. A maramuresi parasztság borzalmas viszonyok között él. Borsán már évekkel ezelőtt több gyanus haláleset folytán feboncoltunk egyes nőtttesteket és beleikben füvet, leveleket találtunk. Ugyazólván éhen halnak itt emberek. Ilyen körülmények között szükségünk van olyan jelszavakra, amelyeknek hirdetésével és amelyeknek beígéréseivel visszatartathatjuk a parasztságot a végső kétségbeeséstől. Ezért ragadtatjuk el magunkat antiszemita jelszavak hirdetésére. A politikában az opportunizmus is megengedett dolog. Mi tulajdonképpen a kommunizmus ellen harcolunk, de a kommunizmus elleni jelszavak nem olyan hangzatosak, mint az antisze-

mita tanok. Az antiszemita mozgalom nagyon jó villámhárító, amíg ennél jobbat ki nem találunk, kénytelenek vagyunk azt igénybe venni...

Választások előtt és — választások után

Befejezésül írtassuk ide ugyanennek a vaidista politikusnak e sorok írója előtt 1935 februárjában — a sighet községi választások előtt — tett nyilatkozatát, amelyben többek között a következőket mondotta:

— Vaida numerusz valahikus javaslatát bennünket végtelenül meglepett még pedig két okból: ismerjük Vaida Sándor demokratikus emberszerető természetét, más-

részt Vaida ismeri a román nép lelkét, amely nem fogad el semmilyen terrorista hitlerista vezetést. Bennünket csak akkor érdekelné az ügy, ha a párt elfogadta volna Vaida javaslatát, ebben az esetben viszont természetesen levontuk volna a konzekvenciákat. A nemzeti parasztpárt a román parasztdemokrácia megteremtője és mint ilyen nem tűr semmiféle kilengést.

Ez a nyilatkozat a községi választások előtt hangzott el. Pár nap múlva a nyilatkozó politikus már „nem vonta le a konzekvenciákat”, hanem magáévá tette Vaida programját.

Mert a választások alatt mindent szabad csak megbukni nem...

Káhn Kálmán

Heves vita után megszavazta a kamara a főiskolai törvény módosítását

Goga követelte, hogy engedjék a diákokat politizálni

Bucuresti, március 17. A kamara éjszakai ülésén két nagyfontosságú törvényjavaslat vitája szerepelt. A bányatörvény módosításáról szóló törvényjavaslat fölött a szenátusban és a képviselőházban is éles viták voltak és ennek következtében a javaslaton változtatásokat kell eszközölni. Saveanu elnök javaslatára a változtatások megejtése céljából a törvényjavaslatot visszaküldik az illetékes parlamenti bizottsághoz.

Raducanu nemzeti parasztpárti szóltal fel ezután és pártja nevében javulást kívánt Maria királynénak. Csatlakozik a javaslatához George Bratianu és Goga, majd Inculeț a kormány nevében fejezte ki jókívánságait.

Ezután a főiskolai törvény módosító javaslatának vitáját folytatták. Raducanu bejelen-

tette, hogy a nemzeti parasztpárt nem vesz részt a vitában, mert attól tart, hogy a törvény személyi célokat szolgál. A javaslat második szakaszának módosítását olyan értelemben fogadták el, hogy a tanároknak hetenként legalább három napon át előadás kell tartani.

A 15. szakaszhoz Goga szólt fel és azt kívánja, ne vegyék el a diákoktól a politizálás jogát, mert ez csak titkos szervezkedésekhez vezethet. Gricurescu és Micescu csatlakoznak a javaslatához, de Nistor miniszter a kormány nevében elutasítja a kifogásokat. A többség a javaslatot megszavazta. Bratianu George rosszalást fejezte ki, hogy az indítványt vita tárgyává tették. A hajnalig tartó vita után a kamara a javaslatot 196 szavazattal 25 ellenében elfogadta.

„Anglia nem bánt előkelően volt uralkodójával”

Lloyd George fizetést követel a windsori herceg számára

London, március 17. A jövő hét közepén összeül az alsóház különbizottsága, amelyet a királyi pár és a királyi család új civilisztájának megállapítására küldtek ki. A bizottság elnöke Neville Chamberlain pénzügyminiszter s huszonegy tagja között az alsóház valamennyi pártja képviselve van. Tagja a bizottságnak többek között Lloyd George is, aki hír szerint, javasolni akarja, hogy állapítsanak meg külön civilisztát a külföldön élő windsori herceg számára is. Lloyd George indítványának aligha fognak eleget tenni, mert attól tartanak, hogy a munkáspárt, amely semmiféle külön jövedelmet nem akar biztosítani a windsori herceg számára, ismét napirendre hozza az egész Simpson-ügyet. A megoldás valószínűleg az lesz, hogy a windsori herceg számára nem állapítanak meg külön jövedelmet, hanem VI. György király civilisztáját évi 20—25 ezer font sterlinggel felemelik azzal a ki nem mondott céllal, hogy ezt az összeget Edwárd kapja. Ilymódon elejét vennék annak a lehetőségnek, hogy a mun-

káspárt szóba hozza ezt az ügyet a parlamentben. Lloyd George, akivel már közölték, hogy milyen megoldáshoz fognak folyamodni, csütörtökön este kijelentette az újságírók előtt, hogy nem tartja tulságosan előkelőnek azt az elbánást, amelyben Anglia volt uralkodóját részesítik.

A d ad-imas minőségi márka!

ma a különleges minőségű „LUXUS SILKEN FINEST” Primeros, — mely az egész világot meghódította! Győződjön meg Ön is a csodálatos bársonyos, nem érezhető finomságról, sohasem fog mást használni!

Acélsisakosok és monarchisták Hitler-ellenes összeesküvését leplezték le Németországban?

Titkos rövidhullámu antihitlerista rádióleadóállomások működnek Németországban

Éles hangon bírálják a francia lapok Göring legutóbbi beszédét

Párizs, március 17. A Petit Parisien Moulhouseból azt a szenzációs hírt közli, hogy Németországban állítólag összeesküvést leplezték le, amely a jelenlegi rezsim ellen irányult. Az összeesküvést állítólag az acélsisakosok és monarchisták készítették elő. Több letartóztatást eszközöltek. Az acélsisakosokat szigorú ellenőrzésnek vetik alá. Badenben azt állítják, hogy a belügyminiszternek nemrégiben adott teljhatalom, kapcsolatban áll ezzel az összeesküvéssel. A Gestapo titkos rövidhullámu rádióállomást keres Loerrach vagy Neil vidékén, amely minden este Hitler-ellenes híreket sugároz.

Berlin hivatalos körök szerint nem tudnak semmit az acélsisakosok összeesküvéséről.

Párizs, március 17. (Rador.) A francia lapok ma reggeli számukban foglalkoznak Göring beszédével, amit a német hadkötelezettség bevezetésének második évfordulóján mondott. Az Ami de Peuple hangoztatja, hogy

Göring olyan hatalmat követel a Führer számára, amilyenre XIV. Lajos sem gondolt volna soha és egészen bi-

zonyos középkoru keleti kényurakig kell visszamennünk, hogyha hasonlót akarunk találni.

Hitler a maga kénye-kedve szerint az ő általa kiválasztott pillanatban elszabadíthatja a katasztrófát. Ismét figyelmeztetést kapunk ebben az irányban. Furcsa előjátéka ez a Ribbentrop által Londonban megkezdett tárgyalásoknak, amelyek „Uj Locarno” kötésére irányulnak. Ez a fegyverszerzés kellemetlenül fog hatni az angolok és franciák füllére és nem fog hozzájárulni kedvező légkör kialakításához.

A l'Ordre szerint Göring mindig hangosan beszél. Kedvére van a hatáskelés, a parádé, a nagy szavak és visszhangzó frázisok. Egy barna ingbe öltöztetett II. Vilmos-féle alak ő. Az első sem félemlített meg bennünket, de sok bajt okozott nekünk. A másodiktól sem félünk jobban. Viszont azt akarjuk, hogy kevésbé kártévó legyen. Göring ne ringassa magát illúziókban: bármilyen rajtaütésszerű német támadás is jöjjön, nem fog olyan állapotban találni bennünket, mint 1914 augusztusában.

Wauchope fő kormányzó megszakította szabadságát és visszatért Palesztinába

Újabb terrorcselekmények az ország északi részeiben

Jeruzsálem, március 17. A Reuter jeruzsálemi tudósítója újabb terrorcselekményekről számol be. Szafedben az arab terroristák revolver-lövésrel megölték a zsidók, míg a sziriai h. ár közelében egy zsidó pástort sebesítettek meg, akinek nyáját elhajtották. Az újabb terrorcselekmények hatása alatt egyre élesebb formákat ölt a zsidó lakosság tiltakozó mozgalma és egyöntetűen követelik az aktiv zsidó önvédelem megszervezését.

Londoni jelentés szerint Sir Arthur Wauchope palesztinai fő kormányzó a palesztinai eseményekre való tekintettel megszakította londoni szabadságát és tegnap hajóra szállt, hogy visszatérjen állomáshelyére.

A Zsidó Távirati Iroda részleteket közöl az utóbbi napokban történt terrorcselekményekről. Március 13-án Kfar Hachores zsidó kolónia mellett két chalucot, akik a kolónia nyáját őrizték, orvul lelőttek az arabok. A két pástort, a lengyelországi származású Gani, aki 28 éves volt és a 21 éves Meth, aki Németországból származott

belehaltak sérüléseikbe. A rendőrség üldözöbe vette a terroristákat, akik 320 juhot hajtottak el. Javnieli kolónia mellett ugyancsak orvul támadtak meg az arabok három zsidó munkást. Az egyik, akire rálőttek, a helyszínen meghalt, míg a másik kettő később halt bele sérüléseibe.

Az United Press jelentése szerint az arab sztrájk hivatalos befejezése, vagyis 1936. október óta, 17 zsidó esett az arab terroristák áldozatául, ebből öt vasárnap.

A Saron völgyében több kolónia ellen kíséreltek meg támadást az arabok, de a zsidó telepesek visszaverték őket. A Jordán mellett a rendőrség megakadályozta egy transzjordániai fegyveres banda átkelését a folyón.

A haifai katonai raktárból ezer ugynyevezett Mills-bombát loptak el, ami katonai körökben óriási izgalmat idézett elő. A nyomok egy arab terrorista központhoz vezetnek. Egy arabot letartóztattak.

Észak-Palesztinába újabb csapatokat és egy repülőosztatot is küldtek.

Váratlanul meghalt Austen Chamberlain, volt angol külügyminiszter

A francia sajtó fájdalmas meghatottsággal ír Austen Chamberlain haláláról

London, március 17. Az angol politikai életnek nagy gyászja van. Tegnap 73 éves korában váratlanul meghalt Austen Chamberlain, a háború utáni idők legtekintélyesebb angol külügyminisztere és az angol politikai élet egyik legnagyobb tekintélynek örvendő alakja. Austen Chamberlain, aki Neville Chamberlain jelenlegi pénzügyminiszternek és Anglia közeljövő miniszterelnökének bátyja volt, állandóan nagy szerepet játszott London politikai életében. Mint a kivételesen népszerű Joseph Chamberlain-nek, a századvégi angol imperializmus fő képviselőjének fia, már fia-

tal korában az alsóházba került, melynek 43 évén át szüntelenül tagja volt. 1903-ban pénzügyi államtitkár, majd kincstári kancellár lett.

Később az angol igazságügyminisztérium élére került. Majd Baldwin két kormányában állott a külügyminisztérium élén. Azóta a konzervatív párt legtekintélyesebb külpolitikusának tekintették. A locarnói szerződés megkötése az ő nevéhez fűződik, mely annak idején elválaszthatatlanul összekapcsolódott Briand és Stresemann nevével. Halálát szívroham okozta. Napok óta gyengélkedett, de

a közeli végre senki sem gondolt. Tegnap délután föl is kelt ágyából, hogy könyvtárszobájába menjen, itt azonban hirtelen összeesett és néhány perc múlva meghalt. Halálának híre az angol parlament két házában, ahol egyetlen személyi ellensége sem volt, mély megrendülést keltett. Emlékeztére az alsóház ma gyászülést tart, amelyen az összes pártok vezetői tiszteletüket fogják leírni Austen Chamberlain emlékének.

Párizs, március 17. (Rador.) Az összes lapok fájdalmas meghatottsággal írnak Austen

Chamberlain haláláról. Delbos és Flandin a halálhír vétele után kijelentették, hogy az elhunyt Franciaország jóbarátja volt, akinek elvesztése Franciaországot is érinti és csatlakozik Anglia gyászához. A Figaro emlékeztet rá, hogy Austen Chamberlain mindig hangoztatta, hogy Franciaországnak és Angliának kezét kell nyújtaniok egymásnak azon szellemi és emberi értékek megvédése érdekében, amelyekben hisznek és amelyeknek öröket rájuk bízták. Ezt az örökséget hagyják ráuk Austen Chamberlain.

KÖZGAZDASÁG

Módosítják a román-osztrák kereskedelmi és fizetési egyezményt

Bucuresti, március 17. (Az Uj Kelet tud.) A román-osztrák külkereskedelmi és fizetési egyezmény módosítására és a változott viszonyokhoz való alkalmazására már korábban megkezdődtek a tárgyalások, amelyek azonban eredménytelenül végződtek. A román kormány ugyanis ragaszkodott ahhoz, hogy az Ausztriába exportált petróleumtermékek árából az osztrák kormány 30 százalékot szabad devizában bocsásson rendelkezésünkre, azonban ezt a kívánást Ausztria elutasította. Később az osztrák kormány arról értesítette a román delegációt, hogy ily helyzetben kénytelen lesz a román petróleumtermé-

kek behozataláról teljesen lemondani. A román kormány válasza erre az a kategórikus kijelentés volt, hogy ebben az esetben Románia megfelelő arányban csökkenteni fogja az osztrák áruk importját.

Hétfőn a bucaresti osztrák követség szakértője megjelent a kereskedelmi minisztérium kontingentálási osztálya vezetőjénél, akivel ismételt megvitatták a felmerült ellentéteket és úgy döntöttek, hogy a megszokott tárgyalások fonatát a napokban ismételtelen felveszik. A tárgyalások Bécsben fognak folytatni.

Külön bizottság fogja felülvizsgálni a részvénytársaságok adókiivetéseit

Bucuresti, március 17. (Az Uj Kelet tud.) A pénzügyminisztériumban Cancicov miniszter elnökletével értekezletet tartottak a pénzügyi vezérfelügyelők és a kerületi felügyelők. Az értekezleten a miniszter köszönetét fejezte ki a felügyelői testületnek, hogy az 1936-37-es költségvetési évben nemcsak a szigoruan vett bevételi előirányzatot sikerült biztosítani a kormánynak, hanem jelentékeny többlettel zárul az a pénzügyi év. Felhívta egyben a miniszter az inspektorkat, hogy március hó folyamán az adóbehajtások megszorgításával tegyék lehetővé, hogy a kincstár adóbevételei e hónapban a kétféle milliárd lejt elérjék.

Canicov miniszter egyben utasításokat adott az új költségvetési évvel kapcsolatban

is. Mindaddig, amíg az adózók új adóalapjai megállapítását nem nyernek, az első negyedéven az 1936-37. évi adók negyedrészték behajtását fogják szorgalmazni. Azok az adófizetők, akiknek új adókiivetései eltérnek a tavalyitól, a különbözetet utólag megfizetik, illetve a többletfizetést javukra fogják írni.

Az adókiivetések egyébként az egész ország területén április 15-én kezdődnek meg.

A pénzügyi kormány különös gondot kíván fordítani a nagyobb kereskedelmi és iparvállalatok, valamint a részvénytársaságok adókiivetésének ellenőrzésére. Ezeket a kivételeket részben maga Cancicov pénzügyminiszter, részben pedig az általa később kinevezendő szakbizottságok fogják felülvizsgálni.

Árlejtések

Hadügyminisztérium, Bucuresti: Március 20-án motorkerékpárok és kerékpárok, március 23-án 1½—2 tonnás teherbíróképességű teherautók beszerzése.

Bucium község (Fagaras megye): Március 26-án 4,86 hektár területű erdőszeg faanyagának eladása. Ugyanezen a napon 25 hektár területű erdőszeg faanyagának eladása is.

Constanta városa: Március 24-én zártkörű árlejtés a városi vízmű kibővítéséhez szükséges öntöttvascsövek és csatlakozások beszerzésére. Előirányzat 27 millió lej.

Autonom Monopolpénztár, Bucuresti: Április 7-én a timisoarai dohánygyár egyrészenek átépítése. Előirányzat 4 millió 250.000 lej. Óvadék 220 ezer lej.

Voslobeni község (Ciuc megye): Március 22-én egy diszpenzár építése. Előirányzat 740.199 lej.

Munkügyi minisztérium, Bucuresti: Április 8-án egy sebészeti pavillon építése Constantán, a teljes berendezéssel együtt. Előirányzat 15.280.000 lej.

Hadügyminisztérium Bucuresti: Március 19-én 6.138.000 lej értékű építkezési munkákat kiadása a bucaresti garnizonban.

Muresmegyei prefektúra Targumures: Március 31-én két diszpenzár építése 700.000 és 550.000 lej előirányzattal.

Turda városa: Április 12-én árlejtés a fűrdőszállók építkezési munkálatainak bevégzésére (előirányzat 1.400.000 lej), villamosági berendezések egészségügyi berendezések szállítására (előirányzat 264.331 lej), fűtőművek szállítására (előirányzat 220.070 lej), vas-és fabutorok szállítására (előirányzat 281.000 lej), 89 különféle méretű betoncső szállítására, továbbá 526.254 lej értékű vezetékcső beszerzésére.

Caransebes városa: Április 5-én második árlejtés a villamosműnek szükséges áramfejlesztő csoport (egy 75 lóerős Diesel-motor közvetlenül kapcsolva 60 kva-s egyfázisú áramfejlesztővel) beszerzésére. Óvadék 10 százalékos. Információk a városi villamosműnél.

Aviatikai minisztérium, Bucuresti: Március 27-én 30.000 méter fehérművaszalon, 4200 méter ágylepedővaszalon, 2200 méter szalmazsákvaszalon, 2000 törülköző, 3600 méter tengeri kék bluzposztó, 3800 m. tengeri kék nadrágposztó, 3100 m. tengeri kék köpenyposztó, 1500 m. bélelvaszalon, 1700 m. tengeri kék köpenyflanell, 3000 pamuttrikó, 500 legénységi takaró, 7000 pár gyapjuhárny, 7000 pár pamuthárny, 1800 pár fehér gyapjukesztyű beszerzése. Március 29-én 1500 pár svájci legénységi bakancs, 35000 m. szürkés-kék posztó, 120.000 m. fehérművaszalon és 25.000 m. bélelvaszalon beszerzése.

Dudesti löpőgyár: Április 6-án 344 ezer kg. linters pamut beszerzése.

I. gyalogdivízió, Timisoara: Március 26-án a timisoarai és lugoji garnizonoknak szükséges 250 vagon buza őrlése.

Timisoara városa: Március 29-én a városi vízmű részére 150 tonna szűrőköcs beszerzése.

Casa Padurilor, Bucuresti: Április 8-án 5.467.775 lej értékű buzaumegyei erdőszeg eladása. Óvadék 273.000 lej.

MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtökön, szombaton, vasárnap, hétfőn és kedden 3, 6 és 9 órakor szenzációs dupla műsor: I. Gulliver a törpék országában. Orosz filmsláger. II. A szenvedélyek városa. Megható társadalmi dráma. Fősz.: Paul Muni és Bette Davis. Helyárak: 10 és 15 lej.

A pogány Tűz istene, vőire, ha ol Perzsiában tek az áldo előtt, anélk volna. Knot landor, utaz ezért égték

D'Arcy fé ganak, hog zsia égő ho

Meggyőző nafta- és o azon az ala sohasem hu giával, utó szántságát azok a petr

azok a petr szák árak importját.

Hétfőn a bucaresti osztrák követség szakértője megjelent a kereskedelmi minisztérium kontingentálási osztálya vezetőjénél, akivel ismételt megvitatták a felmerült ellentéteket és úgy döntöttek, hogy a megszokott tárgyalások fonatát a napokban ismételtelen felveszik. A tárgyalások Bécsben fognak folytatni.

Az osztrák kormány válasza erre az a kategórikus kijelentés volt, hogy ebben az esetben Románia megfelelő arányban csökkenteni fogja az osztrák áruk importját.

Hétfőn a bucaresti osztrák követség szakértője megjelent a kereskedelmi minisztérium kontingentálási osztálya vezetőjénél, akivel ismételt megvitatták a felmerült ellentéteket és úgy döntöttek, hogy a megszokott tárgyalások fonatát a napokban ismételtelen felveszik. A tárgyalások Bécsben fognak folytatni.

Az osztrák kormány arról értesítette a román delegációt, hogy ily helyzetben kénytelen lesz a román petróleumtermé-

kek behozataláról teljesen lemondani. A román kormány válasza erre az a kategórikus kijelentés volt, hogy ebben az esetben Románia megfelelő arányban csökkenteni fogja az osztrák áruk importját.

Hétfőn a bucaresti osztrák követség szakértője megjelent a kereskedelmi minisztérium kontingentálási osztálya vezetőjénél, akivel ismételt megvitatták a felmerült ellentéteket és úgy döntöttek, hogy a megszokott tárgyalások fonatát a napokban ismételtelen felveszik. A tárgyalások Bécsben fognak folytatni.

Az osztrák kormány válasza erre az a kategórikus kijelentés volt, hogy ebben az esetben Románia megfelelő arányban csökkenteni fogja az osztrák áruk importját.

Hétfőn a bucaresti osztrák követség szakértője megjelent a kereskedelmi minisztérium kontingentálási osztálya vezetőjénél, akivel ismételt megvitatták a felmerült ellentéteket és úgy döntöttek, hogy a megszokott tárgyalások fonatát a napokban ismételtelen felveszik. A tárgyalások Bécsben fognak folytatni.

Az osztrák kormány válasza erre az a kategórikus kijelentés volt, hogy ebben az esetben Románia megfelelő arányban csökkenteni fogja az osztrák áruk importját.

Hétfőn a bucaresti osztrák követség szakértője megjelent a kereskedelmi minisztérium kontingentálási osztálya vezetőjénél, akivel ismételt megvitatták a felmerült ellentéteket és úgy döntöttek, hogy a megszokott tárgyalások fonatát a napokban ismételtelen felveszik. A tárgyalások Bécsben fognak folytatni.

Az osztrák kormány válasza erre az a kategórikus kijelentés volt, hogy ebben az esetben Románia megfelelő arányban csökkenteni fogja az osztrák áruk importját.

Hétfőn a bucaresti osztrák követség szakértője megjelent a kereskedelmi minisztérium kontingentálási osztálya vezetőjénél, akivel ismételt megvitatták a felmerült ellentéteket és úgy döntöttek, hogy a megszokott tárgyalások fonatát a napokban ismételtelen felveszik. A tárgyalások Bécsben fognak folytatni.

Az osztrák kormány válasza erre az a kategórikus kijelentés volt, hogy ebben az esetben Románia megfelelő arányban csökkenteni fogja az osztrák áruk importját.

Hétfőn a bucaresti osztrák követség szakértője megjelent a kereskedelmi minisztérium kontingentálási osztálya vezetőjénél, akivel ismételt megvitatták a felmerült ellentéteket és úgy döntöttek, hogy a megszokott tárgyalások fonatát a napokban ismételtelen felveszik. A tárgyalások Bécsben fognak folytatni.

Az osztrák kormány válasza erre az a kategórikus kijelentés volt, hogy ebben az esetben Románia megfelelő arányban csökkenteni fogja az osztrák áruk importját.

Hétfőn a bucaresti osztrák követség szakértője megjelent a kereskedelmi minisztérium kontingentálási osztálya vezetőjénél, akivel ismételt megvitatták a felmerült ellentéteket és úgy döntöttek, hogy a megszokott tárgyalások fonatát a napokban ismételtelen felveszik. A tárgyalások Bécsben fognak folytatni.

Az osztrák kormány válasza erre az a kategórikus kijelentés volt, hogy ebben az esetben Románia megfelelő arányban csökkenteni fogja az osztrák áruk importját.

Hétfőn a bucaresti osztrák követség szakértője megjelent a kereskedelmi minisztérium kontingentálási osztálya vezetőjénél, akivel ismételt megvitatták a felmerült ellentéteket és úgy döntöttek, hogy a megszokott tárgyalások fonatát a napokban ismételtelen felveszik. A tárgyalások Bécsben fognak folytatni.

Az osztrák kormány válasza erre az a kategórikus kijelentés volt, hogy ebben az esetben Románia megfelelő arányban csökkenteni fogja az osztrák áruk importját.

Hétfőn a bucaresti osztrák követség szakértője megjelent a kereskedelmi minisztérium kontingentálási osztálya vezetőjénél, akivel ismételt megvitatták a felmerült ellentéteket és úgy döntöttek, hogy a megszokott tárgyalások fonatát a napokban ismételtelen felveszik. A tárgyalások Bécsben fognak folytatni.

Az osztrák kormány válasza erre az a kategórikus kijelentés volt, hogy ebben az esetben Románia megfelelő arányban csökkenteni fogja az osztrák áruk importját.

Hétfőn a bucaresti osztrák követség szakértője megjelent a kereskedelmi minisztérium kontingentálási osztálya vezetőjénél, akivel ismételt megvitatták a felmerült ellentéteket és úgy döntöttek, hogy a megszokott tárgyalások fonatát a napokban ismételtelen felveszik. A tárgyalások Bécsben fognak folytatni.

Az osztrák kormány válasza erre az a kategórikus kijelentés volt, hogy ebben az esetben Románia megfelelő arányban csökkenteni fogja az osztrák áruk importját.

Hétfőn a bucaresti osztrák követség szakértője megjelent a kereskedelmi minisztérium kontingentálási osztálya vezetőjénél, akivel ismételt megvitatták a felmerült ellentéteket és úgy döntöttek, hogy a megszokott tárgyalások fonatát a napokban ismételtelen felveszik. A tárgyalások Bécsben fognak folytatni.

Az osztrák kormány válasza erre az a kategórikus kijelentés volt, hogy ebben az esetben Románia megfelelő arányban csökkenteni fogja az osztrák áruk importját.

Hétfőn a bucaresti osztrák követség szakértője megjelent a kereskedelmi minisztérium kontingentálási osztálya vezetőjénél, akivel ismételt megvitatták a felmerült ellentéteket és úgy döntöttek, hogy a megszokott tárgyalások fonatát a napokban ismételtelen felveszik. A tárgyalások Bécsben fognak folytatni.

Az osztrák kormány válasza erre az a kategórikus kijelentés volt, hogy ebben az esetben Románia megfelelő arányban csökkenteni fogja az osztrák áruk importját.

Hétfőn a bucaresti osztrák követség szakértője megjelent a kereskedelmi minisztérium kontingentálási osztálya vezetőjénél, akivel ismételt megvitatták a felmerült ellentéteket és úgy döntöttek, hogy a megszokott tárgyalások fonatát a napokban ismételtelen felveszik. A tárgyalások Bécsben fognak folytatni.

Az osztrák kormány válasza erre az a kategórikus kijelentés volt, hogy ebben az esetben Románia megfelelő arányban csökkenteni fogja az osztrák áruk importját.

Hétfőn a bucaresti osztrák követség szakértője megjelent a kereskedelmi minisztérium kontingentálási osztálya vezetőjénél, akivel ismételt megvitatták a felmerült ellentéteket és úgy döntöttek, hogy a megszokott tárgyalások fonatát a napokban ismételtelen felveszik. A tárgyalások Bécsben fognak folytatni.

Kesztyűs kézzel

írja: Fekete Tivadar

A Tüizsten elfordítja a fejét

A pogány mitológia szerint Ormuzd, a Tüiz istene, csak úgy tudott vigyázni hívőire, ha oltára előtt örök láng lobogott. Perzsiában csakugyan évszázadokon át égtek az áldozati fáklyák Ormuzd oltára előtt, anélkül, hogy valaha is kialudtak volna. *Knot d'Arcy William*, kanadai kalandor, utazó, felfedező, globetrotter és ezért égtek mindörökké.

D'Arcy feltevéseit annyira elhitte önmagának, hogy legfőbb felfedező utjával Perzsiába és homoksvivatagjait választotta.

Meggyőződése volt az, hogy bőséges nafta- és olajforrásokat fog felfedezni azon az alapon, hogy Ormuzd isten fáklyái sohasem hunytak ki. Kimeríthetetlen energiával, utólrhetetlen hittel kutatott és elszántságát csak fűtötte az a tudat, hogy azok a petróleumtelepek, amelyeket az oroszok a Kaspi tenger partján furtak meg, talán elnyulnak Perzsiáig területe alatt is. D'Arcy megszálta az ötlet, nem engedte, s mint a mániákus, egyszer csak ugyan megtalálta azt, amit keresett. Felfedezte Perzsiáig hihetetlen gazdag déli olajforrásait Mohammera és Koveit közelében. Ezek az olajok táplálták Ormuzd oltári fáklyáit.

A Tüizisten korszakától egészen ezerkilencszáztizenegyre csak annyi történt, hogy Mezopotámia, Anatólia, a Balkán-álmok és Amerika olajforrásai körül több, mint százmilliárd márkát investált a kapitalizmus. Ezerkilencszáztizennégyben pattant ki aztán az a hír, hogy dr. Bergius Frigyes német vegyész, olyan eljárást talált ki, amellyel a szénét folyékonyra teszik. Beavatották azt is suttogták, hogy a németek folyékony szénből állítanak elő. Jött a háború, Bergius találmányáról már nem beszéltek oly sokat, de annyi tény, hogy a határtalan iparosodás egyre inkább megfélemlítette Németországot és felmerült a kérdés: mi lesz, ha egyszer elfogy az olaj, mi lesz, ha egyszer a monopóliázott benzint megáll a német határoknál? Mi lesz, ha 1940-re kikapadnak Amerika kútjai s mi lesz, ha százötven év múlva nem ad majd olajat a Kaspi tenger környéke, s petróleumot Ploesti tájéka? A gazdasági blokádtól való félelem, a kétségbeesés, a körülzártág réme tértette Németországot az *Ersatz-politikához*. Németországnak nincs olaja és nincs benzine. Ki kellett találni! Kétféle módszerrel élnek ma a Harmadik Birodalomban. A Bergius-féle — amint ezt Walter Hindebrand egyik cikkében olvassom — nagyon egyszerű. Porrá tört szénét olajjal összekeverve valami kenőcsös gyurnak. Kétszáz atmoszférás nyomás, ötszáz fokos meleg, s ehhez hidrogént szivattyúznak. A szénmolekulákat részben benzint, részben nehézojat.

Nem kell hozzá különös anyag, jó a bar-na szén is! Három és fél tonna szénből egy tonna benzint állítanak elő.

Van egy másik eljárás is. A szénét gáz-zá fejlesztik, a szén-gázt összekeverik hidrogénnel, a hidrogén-szén-gáz vegyületet olyan kamarákban viszik át, amelyekben katalizátorok vannak. Itt a nyomás és a hőmérséklet alacsonyabb, mint Bergiusnál, tehát az eljárás olcsóbb. Ezzel szemben a nyersanyag drágább. Egy tonna benzinhoz négy és fél tonna szén kell. Még hozzá el-sőrendű szén, amelyből remek gázt lehet fejleszteni; a barnaszén erre a második eljárásra nem alkalmas.

Ebben a pillanatban Németország területén nyolc óriási üzem állítja elő a mesterteszét benzint.

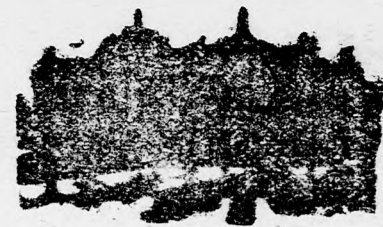
Felesleges lenne ezeknek az üzemeknek helyrajzát, üzemdifferenciáit és munkateljesítményét statisztikai adatokkal fűszerezni. A német benzinszükségetnek ezek a gyárak csak egy jelentéktelen részét tudják kielégíteni. Ez azonban nem számít: *mindent a háborúért!* És ezért az sem számít, hogy az így előállított benzint mibe kerül?

Anton Zischka „Wissenschaft bricht Mo-

nopole“ című könyvében — amely különben zseniális és átfogó — bölcsen hallgat arról, hogy a mübenzin előállítási ára milyen magasra rug ma? Ezzel szemben nem egészen mindegy ez az amerikai és angol olajmonopóliumoknak és így érdekes lesz idézni a „Standard Oil Company New-Jersey“ hivatalos lapjának a „The Lamp“-nek idevonatkozó megállapítását:

„A folyékony szénből előállított benzint gyártási költsége ebben a percben pontosan a négyszerese annak az összegnek, amellyel benzint nyerünk az amerikai nyersolajokból. Amennyire azonban előrelátható ezek a költségek a gyártási mód fejlesztése során még zuhanhatnak. Nem várható azonban, hogy öt, vagy tíz éven belül a német mübenzin kevesebbe kerüljön, mint a normális amerikai benzinnél kétszerese. Ami a benzinen kívüli olajprodukumokat illeti, ott a hasonlat még szomorubb.“

Eddig szól a „The Lamp“ kritikája. A mübenzin mai ára literenként 18, vagy 20 pfennig, előállítási költségeiben. Az

Ha Bucurestibe jön
Szálljon meg a
GRAND HOTEL
„LAFAYETTE“-ben

Nyugateurópai kényelemmel berendezett szállodánk a főváros szívében fekszik. Disztingvált, tiszta, csendes. Elsőrangú iskolázott személyzet. Ultramodern szobák a lehető legalacsonyabb árakkal. BUCURESTI, I. Calea Victoriei 11. Telefon: 3-34-10.

amerikai nyersolajból előállított benzint a Hamburgba való behajózás pillanatában literenként hat pfennig, beleértve a szállítási költségeit Amerikától Hamburgig. Képzeliük el, hogy milyen katasztrófa érne a Hitler-féle gazdaságpolitikát, ha a német publikum, az autós urvezetőtől kezdve egészen a Diesel-motor fűtőjéig nem lenne hozzászólvá ahhoz, hogy a kartell-uzsorák, a vámtételek, a kényszerkeverések pokoli drágulási utja a külföldi benzint egyszerűen éppen olyan áruvá teszik, mint a német mübenzint. Mübenzin, vagy természetes benzint, ma, Németországban, akármelyik töltőknál, literenként negyven, vagy negyvenegy pfennigbe kerül. És megfizetik!

Tudatukat, ezt a mai világkonstellációban is teljesen összemérhetetlen nemzeti tudatot, magasan fűti az az érzés, hogy egy háború kitörése pillanatában magukat

kell majd eltartaniok, saját magukat kell majd táplálniok, technikában, mezőgazdaságban, puszkaporban, benzinben, ágyuban, vajban, margarinban és ágyutöltelékben. A nyersanyagot, akár emberhusnak hívják, akár folyékony szénnek, önmaguk fogják adni ehhez a tüzijátékhoz. S mert visszatértek őseik pogány vallására, mert hadat üzentek katolikusoknak és zsidóknak, luteránusoknak és protestánsoknak, e tüzijátékot talán a háborus mythológia táplálására rendezik.

A Perzsa templomok között, egykor Ormuzo tisztelőire, naftafáklyák égtek. Ma mübenzin-fáklyák lobognak a Birodalomban és bevilágítják egy készülő világkatasztrófa utját, kétszáz atmoszféra nyomás és ötszáz fokos forróság mellett. Összetörök az emberi lelkiismeret molekuláit és megindul a folyékony, nehéz embervér. És a Tüizsten elfordítja a fejét.

Feltűnően pacifista hangú beszédet mondott Mussolini a tripoliszi mintavásár megnyitóján

Nincs imperialista célja a libiai látogatásnak — mondotta a Duce

Tripolisz, március 17. (Radór.) Mussolini ma hatalmas tömeg előtt beszélt a mintavásár megnyitása alkalmával. A nemzetközi helyzettel foglalkozva emlékeztetett arra, hogy a történelem által ismert legnagyobb koalíció próbálta megfojtani Olaszországot. A Duce átfolta azokat a riasztó híreket, amelyek libiai útjának bizonyos értelmet akartak tulajdonítani. Libiai utam — mondotta — imperialista jellegű, de nem abban az értelemben, amit egyesek ennek a fogalomnak tulajdonítanak.

A Földközi tengeren éppúgy, mint másutt is Olaszország békében akar élni az egész világgal és együttműködést ajánl fel mindenkinek, aki hasonló szándékokat táplál. Olaszországnak nincsenek hátsó gondolatai, sem támadó szándékai valamelyik nemzettel szemben. Ha Olaszország a szárazföldön, tengeren és a levegőben fegyverkezik, azért teszi, mert más államok is így tesznek. Amit az olasz nemzet kér, az csupán annyi, hogy hagyják békében.

idegesíti a berlini nemzeti szociálista köröket és az amerikai tüntetésekre adandó válaszként minden indokolás nélkül betiltottak számos zsidó rendezvényt Németországban. Vasárnap akarták megtartani Berlinben az összes németországi zsidó ifjúsági szervezetek irodalmi konferenciáját. Németország minden részéből több száz delegátus sereglett össze, hogy résztvegyen a konferencián, mire az utolsó pillanatban közölték a hatóságok a mintegy ötvenezert tagot számláló és az összes zsidó ifjúsági alakulatokat magában foglaló szövetség vezetőivel, hogy nem engedik megtartani a konferenciát. Ugyanekkor zsidó jótékonycélu rendezvényeket is betiltottak.

Ugyancsak az amerikai náciellenes megnyilatkozások reakciójának könyvelik el Boris Smolar, a Zsidó Távirati Iroda tudósítójának Németországból való kiutasítását. Az amerikai illetőségű zsidó újságíró tudvalevőleg felszólították, hogy három napon belül hagyja el a birodalom területét. Az amerikai követség és konzulátus erőlyes intervenciójára azonban március 18-ig meghosszabbították az ITA tudósítójának tartózkodási engedélyét.

Antihitler nap Newyorkban

Az amerikai közvélemény náci-ellenes magatartására válaszul, a németországi hatóságok betiltották a németországi zsidó ifjúsági konferenciáját

Newyork, március 17. Március 15-én, hétfőn nagyszabású anti-Hitler-napot rendezett Newyorkban az amerikai zsidó kongresszus, az amerikai zsidó munkásfő-

személyiség és szervezet is csatlakozott nyilatkozataival. Többek között Henry Beranger francia szenátor és nagykövet, Leon Jonhauz, a nemzetközi munkaföderáció főtitkára, Jacques Hadamard professzor, a francia Akadémia tagja, Victor Basch, az emberi jogok ligájának elnöke, Heinrich Mann, a világhírű német emigráns író, Simon Dubnow a nagy zsidó történész, Lion Feuchtwanger, Georg Bernhard professzor, stb. járultak hozzá nyilatkozataikkal az amerikai zsidó kongresszus és zsidó munkásföderáció manifesztációjához.

A Zsidó Világkongresszus végrehajtóbizottsága az amerikai zsidó vezetőkhez intézett átiratában többek között a következőket írja: „Az amerikai demokrácia és az Egyesült Államok zsidósága már eddig is elévülhetetlen érdemeket szerzett a nácizmus elleni harcban. Ez az újabb tüntetés újabb megnyilatkozása törhetetlen akaratotoknak a harc folytatására. A Zsidó Világkongresszus által képviselt zsidók milliói ma veletek vannak szívünkben és gondolatukban.“

Newyork, március 17. A newyorki Central Park közelében lévő nagy zsinagóga falára sárga kampókereszteket mázoltak ismeretlen tettesek, mire a hatóságok elrendelték az összes newyorki zsinagógák őrzését a hasonló náci provokációk elhárítására.

Az amerikai közvélemény náci-ellenes magatartása, ami különösen az utóbbi napokban öltött élesebb formát, láthatóan

Antonescu megérkezett Ankarába

Ankara, március 17. (Radór.) Antonescu román külügyminiszter ankarai látogatásával kapcsolatban az egész török sajtó meleg baráti cikkeket foglalkozik Romániával, hangoztatva a két ország közti szívélyes és szoros együttműködés fontosságát.

Egyébként Antonescu külügyminiszter szerda délelőtt 9.50 órakor érkezett meg a török fővárosba. A román és török zászlókkal felszített állomáson diszszád tisztelettel a külügyminiszternek. Rüksdi Arras és Antonescu szívélyesen üdvözölték egymást mialatt a katonazenekar a román király-himnuszot játszotta. Jelen voltak a fogadtatáson a diplomáciai kar és a külügyminisztérium főtisztviselői. Antonescu és kísérete, az Ankara-Palace szállóba hajtattak. Ma délben Ismet Inonu miniszterelnök zártkörű ebédet adott Antonescu tiszteletére, amelyen rajtuk kívül csupán Rüksdi Arras vett részt. Ma este diszvacorát adnak, amelyen beszédek fognak elhangzani.

Hübner Károly festőművész kiállítása a cluji közönség részére is nagy művészi elményt ígér. Az emberi test és arc kifejezőerejét adja művészetével, mi oly ritka témakör korai művészeknél. „Anyja és gyermek“ kompozíció legfontosabb problémáit tartalmazza. A kiállítás megtekinthető március 21-április 5-ig a prefektúra üvegtermében délelőtt 10—1, d. u. 3—6 óráig. A kiállítás ingyenes.

A fájdalmak kifárasztják a szívet

— Ugy fáj a derekam, hogy már alig bírom!
— Szeretne hamar megszabadulni a fájdalmaitól? Dörzsölje be a helyet Carmol-lal!

*) Carmol a legjobb bedörzsölő szer megfűlés, grippe, reumatikus fájdalmak és más ellen. Ára üvegenként 22 lej. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban

derációval karöltve. A náci-ellenes demonstráció óriási méretű tömegtüntetéssé nőtte ki magát, amelyet az egész amerikai közvélemény élénk szimpátiával kísért. A newyorki tüntetéshez számos európai

SPORT

Románia Jugoszláviával és Egyiptommal játszik a labdarugó-világbajnokságon

Palesztina Görögországgal kerül össze, a győztes Magyarországgal látszik

Cluj, március 17. (Az Uj Kelet tud.) Közöltük már, hogy a Nemzetközi Labdarugó Szövetség végrehajtóbizottsága március 14-én Párizsban ülést tart, amelyen megejt a labdarugóvilágbajnokság csoportosítását. Az ülés a 35 nemzetet tizenkét csoportba osztotta. A döntőbe tizenhat együttes kerül olyképpen, hogy az első, második és nyolcadik csoportból két-két együttes, míg a többi csoportból egy-egy kerül be, ahova selejtező mérkőzés nélkül bekerül a világbajnokságot védő Olaszország és a rendező Franciaország.

A megejtett csoportbeosztás Romániának nem tulságosan kedvez: Jugoszláviával és Egyiptommal kerül egy csoportba. A csoportból továbbjutni — nehéz. Kedvezőtlen a helyzete — a beosztás szerint — Palesztinának is. Görögországgal kell játszani és ha győz, Magyarország együttesével mérkőzik. Ez sem látszik a tizenhatos döntőbe vezető utnak...

Az egyes csoportok beosztása különben a következő:

1. Németország, Svédország, Finnország, Észtország.
2. Norvégia, Lengyelország, Írország.
3. Jugoszlávia, Románia, Egyiptom.
4. Svájc, Portugália.
5. Görögország—Palesztina mérkőzés győztese játszik Magyarországgal.
6. Csehszlovákia, Bulgária.
7. Litvánia—Lettország győztese játszik Ausztriával.
8. Luxemburg, Belgium, Hollandia.
9. Japán és Hollandia.
10. Dél-Amerika, Brazília.
11. Északamerikai Államok.
12. Középamerikai Államok.

Az ülésen végül megválasztották a világbajnokság rendezőbizottságát a következőkben: Chevalier, Lotsy, Fischer Mór, Barassi. Titkárok Schreiber dr és Delaunay.

Mi újság a zsidó sportvilágban

A satumarei Barkochba tornaszakosztálya április 4-én tornaünnepélyt rendez. A pár nappal ezelőtt alakult szakosztály 150 tagot számlál. A tornaünnepélyt a Barkochba évi közgyűlésével egyidejűleg rendezik.

A timisoarai Kadima május 4-én országos tornaünnepélyt rendez, amelyre a Makkabi Szövetségbe tartozó összes zsidó sportegyesületek meghívást nyernek.

Palesztina labdarugóválogatottja a világbajnokság előtt és után minden valószínűség szerint több mérkőzést fog Európában játszani.

Norman Lewis törvívó, aki a losangelesi olimpián második lett, megnyerte Newyork törvívóvilágbajnokságát.

A németországi Makkabi Szövetség labdarugóválogatottja közlebről több mérkőzést játszik Palesztinában.

Igazolta a cluji kerület a vasárnapi, félbe maradt Echo—Haggibbor mérkőzést 4:0 arányban az Echo javára. A kiállított játékosok közül azonban egyet sem büntetett meg.

Jugoszlávia és Románia között megállapodás készült, melynek értelmében a két ország labdarugószövetsége a jövőben közösen rendeznek válogatott mérkőzéseket.

Fojár, a Victoria edzője, egyesülete engedélyével elvállalta az Universitatea edzését is.

Platkó elhagyja a Venust annak a konfliktusnak következtében, amely vasárnap közte

és a Venus ügyvezető elnöke, Eladescu ügyvéd között kitört. Platkó azonban minden valószínűség szerint Romániában marad.

Felfüggesztették a Victoriát. Bucurestiből jelentik: A labdarugószövetség pénzügyi bizottsága tegnap esti ülésén a többek között felfüggesztette a cluji Victoria játékjogát, mert az Unirea Tricolornak március 7-én elmaradt 4500 lej nem fizette ki.

A CSEH VIVOK CLUJON? A cluji vivókerület tárgyalásokat kezdett a cseh szövetséggel, hogy a cseh csapat mint Prága válogatottja a bucaresti román-cseh mérkőzés után Clujon is tartson egy városközi mérkőzést.

Olaszország—Ausztria válogatott mérkőzés lesz vasárnap. Az osztrák csapatot a következőképpen állították össze: Platzer, Sesta—Schmaus, Adamek—Pekarek—Nausch, Zischek—Stroh—Sindelar—Jerusalem—Pesser. Az összeállítás meglepetése Pekareknek, a Wacker fiatal középfedezetének beállítását,

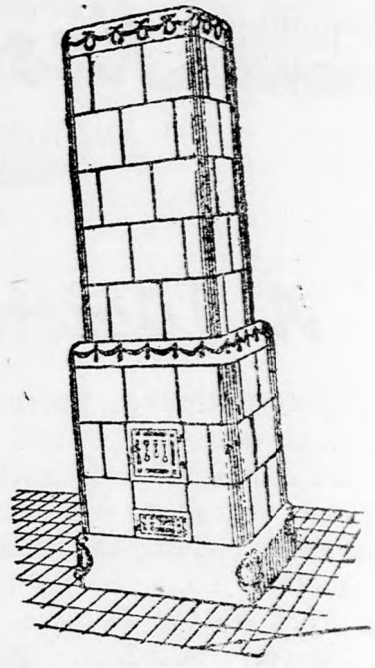
I. osztályu

bistriai kályhák, kandallókat raktáron tart

Graef kályhás

Szállít helyi gyártmányu kályhák is, eszközöl átrakást, javítást és fayencfalburkolást

Piata Unirii 8 udvarban

aki vasárnap az Admira ellen nem mutatott különösebb formát.

Csak teljesen egészséges sportolókat igazolhatnak le a szakszövetségek. Bucurestiből jelentik: Az OETR egészségügyi bizottsága tegnap úgy döntött, hogy a szakszövetségek ezentúl csak azokat a versenyzőket igazolhatják le, akiknek kéréseire hatósági orvosi bizonyítvány van csatolva arról, hogy az illető teljesen egészséges.

(Virrasztanak a fegyverek). Főszerepben Annabella. Magyar feliratokkal. Claude Farrere regénye után.

EDISON MOZGO MÜSORA:

Legjobb műsor román és magyar feliratokkal: I. Pampák királya. Sláger cowboy-film Warner Baxterrel. II. Broadway gondolása. Vigjáték. Dick Powel-vel. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órakor.

SZÍNHÁZ-FILM

Ma este Budai Nagy Antal

Ötödöszer kerül ma este színre Kós Károly nagy sikert aratott történelmi drámája, a Budai Nagy Antal. A Budai Nagy Antal legutóbbi előadása még telt ház előtt folyt le s

éppen ezért tüzte még előadásra az igazgató-ság a darabot, hogy azok, akiknek eddig még nem volt alkalmuk, most megnézhessék a kitűnő Budai Nagy Antalt.

Szombaton este: a Muskátlis ablak bemutatója

Ritka kedvvel és ambícióval készül a színház V. I. Popa, a kitűnő író új vigjátékának, a Muskátlis ablaknak szombatesti bemutatójára. A hangulatos, poétikus és minden ízében emberi vigjáték alakjai ma élő emberek, hangja pedig finom, mint a csipke.

A Muskátlis ablakot Gróf László fordította magyarra, aki rendezi a briliáns vigjátékot.

Maga a kitűnő szerző is jelen lesz vigjátékának bemutatóján, ami természetesen ünnepi fényt fog az előadásnak kölcsönözni.

A Muskátlis ablak főszerepeit Fényes Alice, Czoppán Flóri, Felszeghy Mária, Tompa Sándor, Gróf László, Nagy István, Lantos Béla és Csóka József alakítják.

A SZÍNHÁZ HETI MÜSORA:

Csütörtök fél 9: Budai Nagy Antal. (Hatosdszor.)

Péntek: Hivatalos szünnep. Nincs előadás.

Szombat d. u. 5: Lengyelvér. (Nedbal Oszkár nagysikerű operettjének első olcsó helyáras előadása.)

este 9: Muskátlis ablak. (V. I. Popa több mint százszor adott ragyogóan szellemes, hangulatos vigjátékának bemutatójára. Fordította és rendezte Gróf László. Főszereplők: Fényes Alice, Felszeghy Mária, Czoppán Flóri, Gróf László, Tompa Sándor, Nagy István, Csóka József, Lantos Béla. Premierbérlet 24. szám.)

Vasárnap d. e. 11: Gül Baba. (All basa: Bérczy Mihály, Gábor diák: Solymosán Magda, Gül Baba: Tóth Elek. Olcsó helyárak.)

d. u. Harangvirág. (A kitűnő cigányzenés, énekes vigjáték olcsó helyárakkal, Fényes Alice, Harmath Jolán, Kovács György, Tompa Sándor, Borovszky Osz-

kár a főszerepekben.)

d. u. 6: Meseáruház. (Kilencedszer.)

este 9: Meseáruház. (Tizedszer.)

Hétfő fél 9: Muskátlis ablak. (Rendes helyárakkal.)

ROMAN OPERA MÜSORA

Péntek, március 19: Szünet.

Szombat, március 20 (iskolai matiné): Vig-özvegy.

Vasárnap, március 21 (este): Az eladott menyasszony.

Hétfő, március 22: Carmen. (Manzer zeneigazgató közreműködésével.)

Szerda, március 24: Szimfonikus hangverseny (Robert Manzer zeneigazgatóval.)

ROYAL MOZGO MÜSORA:

Ma, csütörtökön utoljára: A zöld pokol. Izgalmas repülőfilm. Főszerepben Jack Holt.

Pénteken zenetiltalom miatt nincs előadás.

Szombattól két világsikerű francia film: I. A légionárius. Főszerepekben Marie Bell, Charles Vanel. II. Asszony a hadihajón.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Két szoba, konyha, fürdőszobás lakás május 1-re kiadó.

Perfekt német, középkorú, intelligens izr. urinő, jó bizonyítványokkal, azonnal elhelyezkedne uricsalánál nevelőnő, vagy társalkodónői minőségben. Cimeket a kiadóba kér.

Vendéglői és szállodai berendezés jutányosan eladó. Cim és leltár a kiadóban.

Könyvszekrény, háromrészes, fekete tölgy, tüzeltberendezésnek is alkalmas, fehér gyermekszobabutor és egyéb tárgyak költőzködés miatt eladó. Ligeti, Calea Marechal Foch 53.

Suche ein intelligentes Mädchen mit deutsche und rumänische Sprachkänntnisse zu 9-10 jährige Mädchen. Offerten sammt Photografie und zeugnisse bitte an Adresse „Provinz“ zur Redaction.

Csemégo szakmában jártas ügynököt keresek. „Garancia“ jellegre.

Tanítványok szakszerű kiképzése külföldi módszerrel „BOTE“ kozmetikai szalonban. Cluj, Reg. Ferdinand 34.

Szöveggyűjtéshez való elsőrangú keleti minták kisebbek 100, nagyobbak 150 lejért egyenként vagy tömegben eladó. Farkas tesátorie Salonta.

Orvosi rendelővel bíró orvos feleségül venne 20-28 éves intelligens izr. urinőt, akinek megfelelő hozománya van. „Szerlem“ jellegre a kiadóba.

Keresek autorizált könyvelőt, perfekt román, német, magyart. Szesszakmából előnyben. Mindhárom nyelven megírt kézirások ajánlatokat: PRIMUS líkogárnak Ciacova.

Filmezéshez keresünk felnőttet és gyermeket. Próba felvételt ingyen készít Foto Meisner, Regele Ferdinand 3.

A Zsidó tanyoncotthon teljes ellátás és meg-egyezés szerinti készpénzfizetés ellenében gépiráshoz is értő zsidó tisztviselőt felvesz. Ajánlatok Str. Paris 36 március 25-ig adandók be.

200 értékes nyeremény. Április 4-én lesz az oradeai Zsidó Kórház sorsjátéka Főnyeremények: 1 hálószoba, 1 szalon, 1 konyha-berendezés, sezlontakaró, bálókészlet, stb. I. sorsjegy bélyeggel 26 lej. Vidéki rendeléseknél kérünk 7 lej portóköltséget. Agimex Agentura Cluj, Piata Unirii 3.

Harisnyák
Kesztyűk
Fehémemük

habselyem bluzok, sálak, kabát- és kosztümgombok, rövidárak a legolcsóbban

„STAR“

Calea Marechal Foch 1.
(Hotel Central épület.)
Filiala: Regina Maria 44.

Április 26-án indul az UJ KELET

párizsi társas-utazása

Részvételi díj 15.600 lej. Jelentkezni lehet március 25-ig.
Kérjen prospektust az Uj Kelet utazási osztályától.

Az alkotmány és munkavédelmi törvény

Az 1923-ban szentesített alkotmánytörvény tiszta mondataiból, az „etnikai arányosságról” szóló törvényről

Bucuresti, március 17. Tekintve, hogy a parlamentet már ennek a hétnek a végén bekezesztik, valószínűtlen, hogy a nemzeti munkavédelméről szóló javaslatot a rendes szesszió keretében tárgyalják le. Lehetséges, azonban, hogy a törvényt a kormány dekrétum fómájában fogja életbeléptetni, ha erre felhatalmazást nyer a parlamenttől.

Talán jobb is, hogy a parlamentet bekezesztik. A kamarában, valamint a szenátusban is megindult volna az a tulcítálás, amelynek hangulatában szavazták meg a kisiparosok hitelintézetének felállításáról szóló törvényt is. Egy idő óta a két törvényhozó testületben a túlzó és szélsőséges nacionalisták a hangadók, viszont a „demokraták”, akiknek száma, sajnos, csökkenőben van, némán s tehetetlenül hallgatják és hagyják zajlani az eseményeket. Sem politikus, sem választói szempontból nem tekintik oportunistának szembezállni a jobboldal sovinszta jelszavaival.

A felelős miniszter, Pop Velert multja után itélve, nem ismerjük olyan embernek, aki ne lenne szívesen engedményeket a jobboldal túlzó követelésének s éppen ezért több a bizalmunk a kérdésnek parlamenten kívüli elintézésben, amikor majd kevesebb szerepet játszhat a demagógia és a kormányunk környében módjában áll majd befolyásolni Valer Popot a minisztertanács zárt ülésein, mint a parlamentben, ahol a liberális párt igyekszik minden körülmények között kihangsúlyozni a maga ultranacionalista beállítottságát.

Ha nem a parlamentnek, hanem a liberális pártnak kell majd döntenie a kérdésről, mégis csak megváltozik a helyzet. Hiszen a liberális párt szentesítette 1923-ban az alkotmányt, amely egyenlő jogokat biztosít az ország összes alattvalóinak, származásra és vallásra való tekintet nélkül.

Az alkotmány 5, 7, 8 és 28-ik, stb. szakaszai világosan állítják meg a román alattvalók jogait. Az 5-ik szakasz így hangzik:

„A románok, (kétségtelenül román állampolgárokat ért a szakasz) származásukat, anyanyelvüket és vallásukat való tekintet nélkül egyformán élvezik az összes lelkiismereti, iskolai, sajtó, gyülekezési és a többi törvények által biztosított szabadságokat.

A 7-ik szakasz: A vallási, hitbeli, etnikai származás és nyelvkülönbség nem képez Romániában senki számára akadályt arra, hogy elnyerje és gyakorolja a polgári és politikai jogokat.

8-ik szakasz: Tekintet nélkül a származásra, vallásra és anyanyelvre, az összes románok egyenlők az ország törvényei előtt és kivétel nélkül kötelesek hozzájárulni az államadókhoz és terhekhez.

De az alkotmány szövegét annak előadójá, N. D. Chirculescu még külön magyarázattal is ellátta a nemzetgyűlés alkotmányvitája során. A Monitorul Oficial 1923 április 3-i 41-es számának 1049-ik oldalán találjuk Chirculescu következő felszólalását:

— Megvalósítván a román nép egyesítését, jelenlegi határainak keretében, ahol etnikai és vallási kisebbségek is élnek, kötelességünk volt ezen kisebbségeknek, a román származású polgárokéval egyenlő, teljes jogokat nyújtani, anélkül, hogy bármilyen különbséget tennénk vagy privilégiumot adnánk, amelyet az alkotmány és a törvények a román származású polgároknak sem biztosíthatnak.

— A jelen alkotmány által a törvényhozónak az a célja, hogy származásra, nyelvre és vallásra való tekintet nélkül teljes egyenlőséget biztosítson az ország összes polgárainak. Később az előadó félre nem magyarázhatóan megállapítja: „román és román állampolgár egy és ugyanazon gondolatot fejezi ki”.

A vita során Chirculescu a következő felvilágosításokat adta az alkotmányozó nemzetgyűlésnek:

— Az állam román s a nemzet is román, de jogilag román alatt nemcsak azokat értjük, akik származásukra nézve románok, hanem nemzetiségre való tekintet nélkül az ország területén élő összes alattvalókat.

— Amint látják nemzet és nemzetiség két különböző kifejezés, de mégis harmónikus összeegyeztethetők.

— Bármennyire nem tetszik a német lakosságnak az, hogy német nemzetiségű románoknak kell neveznie magát, mégis ez az egyetlen kifejezés alkalmazható a közjog szerint egy nemzeti állam alattvalóira.

— A mi alkotmányunk nem ismer különbséget románok és román állampolgárok között. Sem az alkotmány, sem más törvények utján nem alkotunk speciális feltételeket

az ország különböző származású alattvalói között, anélkül, hogy megsértenénk a teljes egyenlőség elvét.

Az alkotmányozó nemzetgyűlés teljes lelkesedéssel magáévá tette Jonel Bratianu kormányának ezt az alkotmánytervezetét, amely nagyjában az albaiulai és chisineui nemzetgyűlések, valamint a békeszerződések vonatkozó határozatait végérvényesítette.

Ellopták az aradi új zsidó temető gyümölcsfáinak tolvaját

Nincs politikai háttere a bűnténynek

Arad, március 17. (Az Uj Kelet tud.) Beszámoltunk annak idején a vandál merényletről, amelynek az aradi új zsidó temető gyümölcsfái estek áldozatul. Egyetlen éjszaka alatt ismeretlen tettes kiásta és elvitte a temető területén levő, mintegy nyolcvan darab gyümölcsfát és ezzel mintegy tízezer lejes kárt okozott. A vandál bűnténynek kezdetben politikai hátteret gyanítottak és az aradi zsidó hitközség jutalmat is tűzött ki a tettesek kézrekerítésére.

Az aradi rendőrségnek a közelmúltban

V. Pop javaslatának keresztülvitele tulajdonképpen az egész alkotmány szellemét megdöntené s olyan perspektivákat állítana fel az ország jövő politikájában, amelyek az ország teljes államstruktúráját megváltoztatnák.

Ezek a körülmények mintha egyre jobban megdöglőztetnék a felelős tényezőket. A mult hetek túlfűtött elanját mintha a józabb megdöglés szelleme váltotta volna fel. Már maga V. Pop miniszter sem tulságosan kategorikus kijelentéseiben s már hajlandó azt is kijelenteni, hogy a törvény minden szempontból összeegyeztethető lesz az alkotmánnyal és a különböző nemzetközi egyezményekkel.

Egyelőre tehát nem lehet semmit sem tudni határozottan. Maga Pop miniszter sem tudja hogyan fog végeredményben kinézni a törvénye. (—)

tudomására jutott, hogy a gradistei telepen egy ismeretlen férfi gyümölcsfákat árusít. Ezt az embert sikerült is előállítani és kiderült, hogy Toda Ioan, régi aradi tolvajjal azonos. Toda bevallotta, hogy ő lopta el az új zsidó temető gyümölcsfáit és azokat értékesítette. Nyomorával védekezett és kijelentette, hogy semmiféle politikai indok nem vezette a bűntény elkövetésében, Toda csak 50 gyümölcsfa ellopását ismerte be és így valószínű, hogy még mások is lopkodták a temető fáit.

Angol közgazdasági lap adatai és bírálata a nemzeti szocializmus négyéves gazdálkodásáról

Nem fenyegeti Németországot a pénzügyi összeomlás, de csak rövidlejárata háborúra valalkozhatik

London, március 17. A „The Banker” című angol pénzügyi folyóirat, — Anglia egyik legtekintélyesebb gazdasági lapja, — legújabb számát a német nemzeti szocializmusnak, a rendszer 4 éves eredményeinek szenteli.

A folyóirat egyik tanulmánya arról szól, hogy mennyibe kerül a német totális államszervezet fenntartása.

Mennyibe kerül a totalitás

Az SA rohamosztagok egymillió tagot számlálnak. Egy-egy rohamosztagosra

rodalmi biztos adatai szerint évi 250 millió márkát költ az állam.

A nürnbergi pártnapok

Hatalmas összegbe kerül a különféle pártépületek fenntartása is. Azóta a nemzeti szocializmus uralomra került Nürnbergben, a pártnapok színhelyén egész épületsorok épültek a pártcélokra. Két 8—8 emeletes óriás-szálloda fogadja be a kongresszus résztvevőinek egy részét. Építettek egy 90 méter széles utat is, amely a városból a pártgyűlések színhelyére visz. Két külön vasutállomást építettek kongresszusi célokra, raktárakat, külön viz-és elektromosműveket. Már építés alatt van a hatalmas pártpalota, melyben lesz egy 30.000 személy befogadására alkalmas terem, továbbá több kisebb terem, melyekben 5—5000 ember tér el. Mindezeket a drága építkezőkolosszusokat csak egyszer egy évben használják néhány napig.

„A világ legjobban fizetett férfikórusa

Mialatt a totális állam fenntartása nagy összegeket emészt fel, a költségvetés nem felel meg a parlamentről sem. A nemzeti szocialista államban a parlament elvesztette jelentőségét, de a képviselők azért jelentős fizetést kapnak. A birodalmi gyűlés egy-egy tagja havi 720 márká fizetést huz, a porosz parlament tagjai pedig 1000 márkát. A cikkíró szerint a német parlament „a világ legjobban fizetett férfikórusa.”

31.100.000.000 fegyverekre

A lap egy másik cikke a német pénzügyeket ismerteti. A német költségvetés kiadási oldala az utolsó öt évben szakadatlanul emelkedett. 1932—33-ban, amikor részben még a weimari rendszer volt uralmon, a költségvetés kiadási része 6700 millió márká volt. Ez a további években így alakult: 1933—34: 9700, 1934—35: 12.000, 1935—36: 16.000, 1936—37: 18 ezer. A fegyverkezési kiadások ucvanezekben az években így alakultak: 1933—34: 3000 millió 1934—35: 5500, 1935—36: 10.000, 1936—37: 12.600. A hitlerizmus

FERNET-VINIGGI

a legjobb aperitív.

négyéves fennállása alatt tehát a német állam 31.100 millió márkát költött fegyverkezésre.

A polgári jellegű kiadások viszont évről-évre csökkennek dr. Schacht kemény keze alatt. Ezzel szemben viszont — a kölemény szerint — Németország a spanyol intervencióra költötte azt, amit más vonalon megtakarított.

Az ideai költségvetés körülbelül 4300 millió márká deficitet irányoz elő.

Szó sincs Németország pénzügyi összeomlásáról

Az angol cikkíró szerint Németország mai pénzügyi helyzete egészségtelen, de nem veszedelmes. Szó sincs arról, hogy Németország pénzügyi összeomlás előtt állna. Németországnak óriási függő adóssága van ugyan (kb. 16.000 millió márká), de ez nem jelent komoly veszélyt. Más rendszerű országban előfordulhatna, hogy a legkisebb pénzügyi vagy politikai nyugtalanság hirére bankok és nagytőkések benyújtanak váltóikat a birodalmi bankhoz. Németországban erről nincs szó, mert a pénzügyi ellenőrzés olyan erős, hogy a kormány egyszerűen diktatórikus uton megtagadná a váltók eszkomptálását és a függő adósságokat hosszulejáratakká alakítaná át.

Eppen ezért egyáltalában nem lehet arra gondolni, hogy Németország rövidesen kénytelen lesz fegyverkezéseit pénzügyi okokból csökkenteni. Mindamellett Németországnak mégis nagy árat kell fizetnie az óriási arányú fegyverkezésért. Ez az ár: a források hamaros kiapadása, a lakosság életszínvonalának lassu, de biztos csökkenése és a teljes gazdasági elszigetelődés.

Egy másik cikk a német háborús gazdálkodásról.

A mai német gazdasági élet alapja a „Wehrwirtschaft”, a „védelmi gazdálkodás”, másszóval háborús gazdálkodás. A németek ma már tudják, hogy a modern háboruban nemcsak csapatok harcolnak csapatok ellen, hanem gyárak gyárak ellen, földek földek ellen. A háboru a gazdasági életben is éppúgy zajlik, mint a harc téren.

„Csak rövidlejárata háborút”

Ennek a gazdálkodásnak alapvető tétele, hogy Németország csak rövidlejárata háborút nyerhet meg. Az óriási arányú fegyverkezés ugyanis nagyon erősen megfosztja Németországot a nyersanyagok hatalmas tömegétől, miután minden nyersanyagot hadicélra fordítanak. Ebből megint csak az a circulus vitiosus következik, hogy: még jobban kell fegyverkezni, hogy Németország háboru esetén nagyon gyorsan győzzön és befejezhesse a háborút.

Csodálatos szervezőerővel úgy építették ki az egész német gazdasági életet, hogy egyik napról a másikra át tudjon alakulni háborús gazdálkodásra. A nagy ipartelemek bármelyik pillanatban át tudnak térni a hadianyaggyártásra.

A katonai szakértők szerint már ma is lehetséges volna — háboru kitörése esetén — teljesen megszüntetni minden polgári célú termelést. Négy-hat hónapig bírná ezt a német gazdasági élet.

Hivatkozik az angol lapcikk arra a megállapításra, hogy a lakosság mai táplálkozási színvonalát még 20—25 százalékkal lehet csökkenteni anélkül, hogy ezáltal a férfiak hadiszolgálatra alkalmatlannokká válnának. Ha a mai gazdálkodás tovább tart, két év múlva el is fogják érni ezt a 25 százalékos táplálkozási színvonalcsökkenést.

Főszerkesztő: Claude
 Feliratok: Broadway
 Brodway
 Powel-let.
 3, 6 és
 vastagabb
 letés 20 lej.
 kedvezmény.
 10. Jelleg
 portóbélyeg
 lakás
 elligens izr.
 azonnal elő
 nõi, vagy
 t a kiadó
 zés jutá
 adóban.
 eke te tölgy,
 ehér gyerk
 költözök
 Marechal
 dchen mit
 chkántnisse
 rten sammt
 an Adresse
 ynököt ke
 ese külföldi
 szalonban.
 ngu' keleti
 150 lejért
 ok. Farkas
 eségül venne
 nyt, akinek
 relem" jel
 perfekt ro
 mából előny
 kézírásos
 ak Ciacova.
 és gyerme
 Foto Meis
 tás és meg
 ellenében
 elöt felvesz
 25-ig adan
 is 4-én lesz
 aka Főnye
 1 konyha
 észlet. stb.
 aki rendele
 t. Agimex"

A Harmadik Birodalom törvényei és a zsidók

Amikor a frontharcosok még kivételt alkottak

Egy frankfurti árja főtisztviselőről szól a történet, akin súlyos műtétet hajtottak végre s még eszméletlen állapotban vérátömlesztéssel mentették meg az életnek. Nagy volt azonban a megdöbbenése a mi németünknek, amikor magához tért s megtudta, hogy jobb híján: zsidó vérrrel segítették elő gyógyulását. Vizsgálatni kezdte magát s tényleg megállapította, hogy zsidós tünetek jelentkeznek nála. Magyarországonál jobban gesztikulált mint eddig s hangléjtése is mintha más volna. Mint jó német hazafi belátta, hogy így „elzsidósodva” nem állhat a mindenható állam szolgálatában s elbocsátását kérte. Felettesei megsajnálják és néhány napi szabadságra küldték, hogy ügye fölött addig dönthessenek. A szabadságról visszatért, fajtisztaságában megingott polgárral aztán közölték, hogy megmaradhat állásában, mert a vért adó ember zsidó volt ugyan, de frontharcos. Így ereiben olyan vér csörgezik, amelyet megkíméltek a náci-törvények.

Törvények áradata a zsidók ellen

Azóta azonban, hogy az anekdóta megszületett, a zsidó frontharcosokat is törvényen kívül helyezték Hitler birodalmában. Az újabb törvények előtt „minden zsidó egyenlő” s az állami állásokban egyetlen egy zsidó sincs már.

Érdekes adatokat közöl a náci-törvényekről a Zsidó Világkongresszus adatszerű kiadványa, amelyről megemlékezett már az Uj Kelet.

1935 szeptember 15-én hozott törvény s az azt követő november 14-i rendelet fosztotta meg hivatalosan a zsidókat a teljes jogú állampolgárságtól. „Ein Jude kann nicht Reichsbürger sein” — jelenti ki a törvény s a rendelet alaposan körülírja, hogy ki zsidó.

Hacsak a legcsekélyebb gyanu merül fel, hogy az ősek valamelyike zsidó volt, a talán kereszténynek született s talán éppen jó keresztény német polgár is elveszti „reichsbürgerséget” s egyszerűen csak „Staatsangehörige” lesz. Ugyanez a törvény, egyetlen rövid, de annál határozottabb mondatával az összes tisztviselőket egyik napról a másikra rendelkezési állományba helyezi. (Jüdische Beamte treten mit Ablauf des 31. Dezember 1935 in den Ruhestand.)

A német vér és becsület védelmére hozott törvény

Ugyancsak 1935 szeptember 15-én lépett életbe a német vér és becsület védelmére hozott törvény is. Az indokolás hangoztatja, hogy a törvényhozót „mélyen áthatotta az a meggyőződés, hogy a német vér tisztaságának megőrzése vezethet csak a német nép fejlődéséhez”. Ez a törvény tiltja meg árják és zsidók házasságát, sőt még a házasságon kívüli szerelmi relációkat is. Zsidónak 45 évnél fiatalabb nemzsidó nőt semmilyen minőségben sem szabad a házukban tartani. A nemzeti szint s a nemzeti jelvényeket nem viselheti zsidó, ezzel szemben szabadon használhatja saját nemzeti színeit. Börtön, fegyház és pénzbüntetés sújtja azokat, akik a fenti szabályokat megszegik vagy akárcsak megszegni kísérelnek.

Gondosan kidolgozott törvények egész sora rendelkezik a köz- és magánélet minden vonatkozására s ezeknek az új törvényeknek ugyszólván egyetlen tárgyük a zsidók kizsárolása minden elképzelhető pozícióból.

Magasrangú bírák a telekkönyv-nél

Amíg a volt frontharcosok kivételt képeztek az általános zsidóellenes nagytakarítás alól, lehetőleg olyan hivatalokba osztották őket, ahol nem volt közvetlen kapcsolatuk a nyilvánossággal. Így kerültek a kiváló bűntörvényszéki elnökök, ha éppen zsidók voltak, eldugott telekkönyvi irodákba. Rövid idő múlva azonban innen is elseperte őket a pártiktatúra szellemében hozott törvények áradata.

Nemzeti szocialista magánjog

Az évtizedek óta kikristályosodott s ez évezredes jogi hagyományok szellemét hordó német magánjog sem menekülhetett a náci-behatás alól. A hatalom átvétel után rövidesen joggyakorlat alakult ki, amely szerint zsidó nem örökölhet árjától. Zsidó nem lehet végrendeleti tanu, zsidó hitelezőnek árjával szembeni követelését nem ítélik meg a bíróság.

Harc a zsidók orvosok ellen

Talán a legkevesebb sikerrel a zsidó orvosok ellen folyik a harc. Betegsegélyzőtől, állami intézetektől már rég kizavarták őket, de mindezek ellenére még ma is sok zsidó orvos működik Németországban s nem egynek átlagon felül, jó jövedelme van. Természe-

tesen sokan nem bírtak megküzdeni az irtohadjárattal s ez emigráció vagy az öngyilkosság útján hagyták oda a Harmadik Birodalmat. 1933 óta 7500-ról 3500-ra csökkent Németországban a zsidó orvosok száma. Abszolút számokban ez azt jelenti, hogy míg 1933-ban a németországi orvosok 14% volt zsidó, ma csak 7%-ra tehető a számuk.

Az orvoskamarak megtiltották az árja orvosoknak, hogy zsidó kollegákat konziliumra

hivjanak. Zsidó orvosok nem állíthatnak ki hatóságok előtt felmutatandó bizonyítványokat. A porosz belügyminisztérium 1936 októberében rendeletet bocsátott ki, amelyben figyelmezteti hivatalnokait, hogy betegségük esetén ha zsidó orvost vesznek igénybe, vagy gyógyszerrel zsidóknál szereznek be, táppénzre s betegségre nem tarthatnak többé igényt. A biztosító vállalatok szakértő-ellenőrző orvosait kénytelenek voltak elbocsátani, mert látleletüket a hatóságok semmisnek nyilvánították. Természetesen hasonló helyzetben vannak a fogorvosok és fogtechnikusok is. Az egyetemek orvosi karát már teljesen zsidóztatlanították s az egykor nagytekintélyű zsidó orvosprofesszorok ma még bizonyítványt sem állíthatnak ki arról, hogy pácienseik valahol nem jelenhettek meg betegség folytán. (Dr M. L.)

Hogyan csempészték ki Szovjet-oroszországból a román koronaékszereket

Könyvet írtak a Moszkában kivégzett Sydney Reilly angol kém kalandos életéről

London, március 17. Az egyik nagy angol hetilap szenzációs jelentést közöl arról, hogy legközelebb megjelenik egy könyv, amely Sydney Reilly élettörténetével foglalkozik, aki arról volt nevezetes, hogy egész vagyonát és végül életét is a Szovjet elleni küzdelemre áldozta fel. Reillyt 1926-ban lökték agyon Szovjetországból. A könyv szerzője George A. Hill kapitány érdekesen nyilatkozik Reilly viselt dolgaiáról és elmondta annak egyik legizgalmasabb kalandját.

Az orosz forradalom legizgalmasabb napjaiban Moszkva felől különleges vonat robogott a román határ felé. A vonat gyorsvonati mozdonyból, luxuskocsiból és több teherkocsiból állt. A mozdonyon elöl ugyan nagy vörös zászló lobogott, de a szalonkocsin a cárné címere volt látható és ez már magában véve gyanút keltett. Az állomás között, amerre a vonat megállás nélkül áthaladt, izgatott telefonbeszélgetések indult meg és ezeknek a beszélgetéseknek az lett a vége, hogy az egyik állomáson a sinek közé ugrott egy vörösgárdista és megállította a vonatot. Közölte, hogy az nem mehet tovább, ameddig Moszkvából erre utasítást nem érkezik.

— Rendben van atyuska — mondotta a vonat vezetője, aki mint diplomata mutatkozott be — én ráérek. Ezért nem kapcsoljunk egymás hajába. Hé elvtársak, itt van cigareta! Töltsétek meg a szomvárt, mert teázni akarok.

A diplomata jelentőségteljesen húzott elő egy vastaghasu rumos üveget. Nemsokára hirtelen kerekedett a vörös gárdisták között, hogy a különös vonat diplomatája

és kísérei nagyon érdekes történeteket mesélnek a messzi Moszkváról és az ottani harcokról. A szalonkocsiból újabb rumos és votkás üvegek kerültek elő:

— A legjobb márka a cár tulajdonából — mondotta a diplomata és nevezett hozzá.

A társaság nemsokára táncolt és énekelt. Éjfél táján pedig egyik a másik után merült mély álomba.

A szalonkocsi utasai azonban csodálatos képpen józanok maradtak. Halkan jelt adtak egymásnak és visszalóptak a vonatba. A diplomata fellépett a mozdonyvezető helyére, revolvert vett elő és úgy kényszerítette, hogy újból megindítsa a vonatot. Amikor a vörös gárdisták másnap reggel felébredtek, nyomá sem volt a „diplomata-vonatnak”. Nemsokára sürgős távirat jött Moszkvából. Ebben közölték, hogy a cárné szalonkocsijában és a többi teherkocsiban a román koronaékszerek vannak, amelyeket elloptak Kremlből. A „diplomata” pedig nem más, mint a brit titkos szolgálat moszkvai vezetője, aki beférkőzött a szovjetvezetők bizalmába. Különösen Muralownak, moszkvai katonai parancsnokának volt jó barátja. Ezt a Muralowot egyébként néhány héttel ezelőtt lökték agyon a legutóbbi Trockoj-per során. Az angol titkos megbízott különböző ürügyek alatt kicsalta Muralowtól a román koronaékszereket, segítőtársaival a pályaudvarra vitte és még azon az éjszakán elérte a vonat a román határt. A román katonák ugyan sortűzzel fogadták a vonatot, mert azt hitték, hogy szovjetármádáról van szó, a félreértés azonban csakhamar kiderült és a román koronaékszerek eljutottak Bucurestibe.

Optimisták az angol gazdasági élet vezetői

A Big Five elnökei biznak az általános fellendülés tartósságában

London, március 17. Február az angol gazdasági életben a mérlegelő visszatekintés és a jövőre való óvatosságot felkészülés hónapja. A nagybankok közgyűlései, a vasuti társaságok és más ipari vállalkozások mérlegel egyaránt a tanulságok levonásának és a produktív következtetések ügyét szolgálják. A szigorúan tárgyilagos mérlegelésekből határozottan optimista megítélés bontakozik ki. Mr. Reginald Mc. Kenna, a Midlandbank elnöke a részvényesekhez intézett beszédében szembeszáll a szorványosan elhangzó agrodalmakkal, hogy a gazdasági javulás már túlhaladt volna a zenitjén és elkövetkezik most a pénz megdrágulása. „Bármennyire is megnövekedett a termelés és bármennyire is javultak a munkaviszonyok — mondotta —, hitel továbbra is bőségesen rendelkezésre áll és a kamatok éppolyan alacsonyok, mint a fejlődési folyamat kezdetén”.

Nagyon hasonlóan fogalmazta meg véleményét a Westminster Bank vezére, Rupert E. Beckett, aki mellesleg mondva Eden külügyminiszter apósa. Megmagyarázta, hogy milyen kedvező és természetes az áralakulás az egész vonalon, majd ugyancsak kiemelte a rendelkezésre álló hitel bőséget és olcsóságát. Lord Wardington, a Lloyds Bank elnöke

még határozottabban jellemezte a brit prosperitást. „Bármennyire is nézünk, szemmel láthatóan mutatkoznak növekvő prosperitásunk jelei. Mindenfelé több a munka és kevesebb a munkanélküliség, az áruérték éppolyan emelkedik, mint a részvények árfolyama, a rendelőkönvek tele vannak, a csődök és rossz adósságok száma pedig lényegesen csökkent”. Harmónikusan egészíti ki a brit „Big Five”-hez tartozó három pénzintézet vezérének nyilatkozatát a negyedik is, mely Collin Frederick Campbelltől, a National Provincial Bank elnökétől származik. „A külföldön gyűlemlő felhők ellenére Angliában és a Brit Impériumban az 1937-es esztendőre vonatkozó kilátások kimondottan kedvezőek. A brit ipar minden ága számára kielégítő s olcsó hitel továbbra is rendelkezésre áll”.

A bankvezérek optimizmusát mindennél érthetőbbé teszik az angol bankok mérlegei, melyek kivétel nélkül a nyereség jelentős növekedéséről számolnak be. A kilenc vezető angol bank kimutatásai a gazdasági javulást hűségezen tükrözik. Tiszta nyereségük 11.4 millió font volt, a tavalyi 10.4 millióval szemben. A bankbetétek összege az 1936-os esztendő folyamán 150 millió fonttal emelkedett és jelentősen megnöveke-

dett a bankok tartaléktőkéje is. Az osztalékok fokozása helyett az angol vezető pénzintézetek is a tartalékok gyarapítására használták fel kedvező üzleteredményeiket.

A bankok prosperitása csak közvetlen nyere az általános fellendülésnek, amely a gyáripar, a nagy áruházak és az egész kereskedelem lankadatlanul emelkedő tendenciájában mutatkozik, Harreds, Selfridges, Woolworths, Barker, hogy csak néhányat említsünk Anglia világhírű kereskedelmi vállalatjai közül (az angol Woolworths-ot az amerikai cégtől függetlenül vezetik), mind rekordbevételeket mutatnak ki. A vasut társaságok közül a London, Midland and Scottish 1936 óta az idén fizetett először osztalékot. A hajógyárak, teljesen eltekintve a felfegyverkezés roppant befektetéseitől, tisztára a kereskedelmi hajózás igényel következtében erősebben vannak roglalkoztatva, mint bármikor a világháború kitérőse óta. Általában az ipari aktivitás és termelés az elmúlt évben hatalmasan megnövekedett, a lakosság vásárlóereje tetemesen nőtt és az árszínvonal egészségesen emelkedett.

Az angol gazdasági szakemberek annál nagyobb jelentőséget tulajdonítanak az elmúlt év nagyszerű mérlegének, miután a külpolitikai és belpolitikai helyzet inkább akadályozta, mint elősegítette a kedvező gazdasági fejlődést. Az abessziniai háború, a szankciók káros befolyása, a Népszövetség csödjé, a Rajna-vidék megszállása, a spanyol polgárháborúból előálló nemzetközi válság éppoly ránehezettek volna a gazdasági helyzetre, mint V. György király halála, majd tíz hónappal később a drámai királykrízis. Mindezt a brit prosperitás megrázkódtatás nélkül tudta elviselni és ebből következtethető, hogy mennyire alapos, indokolt és természetes a kedvező fejlődési folyamat.

A Zsidó Nemzeti Szövetség oradeai csoportjának tisztújító közgyűlése

Oradea, március 17. A Zsidó Nemzeti Szövetség oradeai csoportja f. hó 14-én, vasárnap délelőtt tartotta meg a városháza dísztermében reorganizációs tisztújító közgyűlést, igen nagy számu és lelkes közönség jelenlétében. A közgyűlést dr. Bárdos Imre nyitotta meg néhány lelkes szóval, majd dr. Mózes László, a Zsidó Nemzeti Szövetség központi főtájkára Timisoaráról tartotta meg nagyszabásu, mélyszántó gondolatokkal telt értékes előadását, melyben rámutatott a palesztinai munka nagy jelentőségére és ismertette a világ zsidóságának feladatait az országépítés érdekében. A nagy tetszéssel fogadott előadás után a közgyűlés megtartotta a tisztújítást. Örökös diszelnökök lettek dr. Bárdos Imre, dr. Markovits Ignác, Nuszbaum Sámuel és dr. Váradi Ödön. Elnök Lechner József, társelnökök Deutsch Jenő, Epstein Samu és Vadász Jenő, ügyvezető elnök Akos Gyula, főtájkár dr. Weimann Gusztáv, sékelbiztos Nuszbaum Sámuel, pénztáros Fried Jenő, ügyész dr. Markovits József. A KH bizottság elnöke dr. Bárdos Imre, a KKL bizottság elnöke dr. Gellért Miksa, a szervezeti bizottság elnöke Vadász Jenő, helyettes elnöke Salamon Mihály, pénzügyi bizottság elnöke Fried Jenő, ellenőrök Heller József és Steiner Jenő, a kulturális bizottság elnöke dr. Rippner György, a hebraizáló bizottság elnöke dr. Markovits József, az ifjúsági bizottság elnöke dr. Weimann Gusztáv, a fegyelmű bizottság elnöke dr. Váradi Ödön. Továbbá meg lett választva a 75 tagu választmány. A lelépő tisztikar részéről dr. Bárdos Imre költői szárnyalásu beszédében üdvözölte az újonnan megválasztott Lechner József elnököt, könnyekig meghatotta a nagyszámu közönséget az a néhány szó, amellyel két évtizedes munkássága után ettől a helytől elbucszott és átadta a vezetést az új elnöknek. Lechner József szép szavakkal köszönte meg az iránta megnyilvánult bizalmat a maga és újonnan megválasztott tisztikara nevében. Nyilvánosan megígérte, hogy odaadja, lelkes munkát akar végezni a szövetség nagy és szent feladatai érdekében. A gyűlés a Hatikvah éneléklésével ért véget. (Dr V. Ö.)

Szilárd János és Undi Imre: Szép vagy diákélet. Mintha a jó kedély, humor iránti érzék, amely apáink és nagyapáink diákorában oly sürűn nyilvánult meg, kezdene ritkulni, hogy ne mondjuk, kiveszni a mai nemzedékből, gyerekből, tanárból egyaránt. Elszomorító jelenség, bármennyire is tudjuk az okát. Apolni, pártolni kell a humort, a jókedvet, a jóízű nevetést felnőtteknél is, de a gyermekeknel, a diákoknál még inkább. Szilárd-Undi: Szép vagy diákélet, mint a többi Renaissance könyvek. Gyönyörű kiállításban jelentek meg. Szilárd-Undi: Szép vagy diákélet füze 99 lej, vászonkötésben 132 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje a Renaissance könyvek teljes jegyzékét.

HIREK

Radio Columbia Ingelen
1937. t. p.
Constructio-
năi Piața Unirii 31. Telefon: 93.

— **Április 1-én vonulnak be az ujoncok.** Bucarestből jelentik: A hivatalos lap tegnapi számában törvény jelent meg, amelynek értelmében az 1937. évjáratos ujoncok április 1-re behívattatnak.

— **Az igazságügyminiszter körrendelete az ügyészekhez.** Bucarestből jelentik: Bentoiu igazságügyi államtitkár hosszú körrendeletet intézett az ügyészekhez, amelyben utasításokkal és utbaigazításokkal szolgál az ostromállapot-törvény alkalmazását illetően.

— **Összehívták a nemzetvédelmi bizottságot.** Bucarestből jelentik: A Tatarescu elnöksége alatt működő nemzetvédelmi miniszteri bizottságot érkeztetve hívták össze. A bizottság tagjai: Paul Anghelescu, Radu Irimescu, Cancicov, Valer Pop és Glatz tábornok a hadfelszerelési szerződések és a pénzügyi helyzet állásával foglalkozni.

— **Időprognózis: Változó felhőzet, északon inkább boruló irányzat, délen derültebb idő.** Lassu felmelegedés, ritka eső Ardeal északi részeiben és Basarabiában. Ma délen a fővárosban 13 fokot mértek.

— **Negura lesz az új földművelésügyi miniszter.** Bucarestből jelentik: A Capitala tudni véli, hogy a földművelésügyi és szövetkezeti minisztériumokat egybeolvasztják és vezetésével Negura minisztert bízzák meg.

— **A francia szenátus kölcsönt szavazott meg hateraz francia állampolgár Spanyolországból való hazaszállítására.** Párizsból jelentik: A francia szenátus egyhangú szavazással elfogadta azt a törvénytervezetet, amely új kölcsönöket irányoz elő a Spanyolországban levő 6000 francia állampolgár hazaszállítására érdekében.

— **Négy évre bővítették ki a kereskedelmi akadémiákat.** Bucarestből jelentik: Tegnapi javaslatot terjesztettek a kamara elé a kereskedelmi akadémiák tanítási rendszerének módosítására. A javaslat értelmében ezután négy évig fog tartani a kereskedelmi akadémiák oktatása az eddigi három helyett, az előkészítő évet megszüntetik.

— **Idéges emberkének és lelkibetegeknek az igen enyhe hatású, mindig megbízható természetes „Ferenc József” keserűviz — reggel éhgyomorra egy pohárral bevéve — rendszeres bélműködést, jó emésztést és elegendő étvágyteret teremt.** Az orvosok ajánlják.

— **Két férfi csontvázat találtak az épülőfélben lévő aradi rituális fürdő területén.** Aradról jelentik: Beszámoltunk arról, hogy az aradi ortodox zsidó hitközség új rituális fürdőt épített és a fürdő építkezései már március 1-én megkezdődtek. Az új fürdő talajának felásásakor most megdöbbentő leletek bukkantak. Tegnapi egyik munkás ásója egy már porladófélben lévő emberi csontvázba ütközött. A munkások azonnal felásták a szóbanforgó helyen a földet és csakhamar nem is egy, hanem két, egymás mellett nyugvó férfi csontváza került napvilágra. A borzalmas leletről azonnal értesítették a rendőrséget, amely széleskörű vizsgálatot indított, hogy kiderítse nem-e bűntényről van szó. A szóbanforgó területen egyébként már találtak csontvázakat. A fürdő közvetlen szomszédságában van az ortodox zsidó templom, amelynek megépítésekor nem kevesebb, mint négy emberi csontváza bukkantak. A csontvázak rejtélyére Arad története adja meg a választ. Minden valószínűség szerint az 1848-ban Arad uccán lefolyt uccal harcoknak az áldozatait temették el ezen a helyen és a történelmi események áldozatainak földi maradványai kerültek most felszínre. Ennek következtében nincs kizárva, hogy a talajfelásási munkálatok közben még további csontvázakat is találjanak. Műtán minden valószínűség szerint nem bűntény, hanem egy százéves előtti történelmi epizód maradványairól van szó, a rendőrség az ügyben az eljárást befejezte, a hitközség pedig folytatja az építkezési munkálatokat.

KAUFET OSTERSCHOKOLADE

שוקאקאדע כשר של פסח

חנה השגחה ארסה. ידישע צענטראלקאנצליריא קלייש יע"א

erzeugt:

Adalbert Reiter și fiul

fabrica de ciocolata, cacao și bonboane Satu-Mare

Hogyan veszett nyoma a késelő katonának?

Nem történt hatósági lépés a késelő katona személyazonosságának megállapítására

Cluj, március 17. Megírtuk, hogy vasárnap estefelé négy katona megtámadta és bajonettekkel súlyosan megsebesítette Léb Izidor 32 éves férfiszábaszt, akit súlyos sérülésekkel a Zsidókórházba szállítottak.

Az esettel kapcsolatban azt is jelentettük, hogy egy magas, ismeretlen férfi megragadott két katonát és megindult velük, azzal, hogy a rendőrségre viszi őket. (A rendőrségre azonban ezek a katonák nem érkeztek meg és ezért úgy hitték, hogy áldetektív vitte el a helyszínről a késelő katonákat és a következő uccában szabadon engedte őket.

Ma megjelent a szerkesztőségben Neumann Ernő lakatosmunkás, aki elmondotta, hogy ő próbálta meg a katonákat felvinni a rendőrségre. Mikor az egyik katonát megragadta, egy civil férfi lépett hozzájuk és a késelő katonák védelmére kelt. Neumann azonban nem törődött a civillel, hanem megragadta a két katonának a karját és megindult velük a rendőrség felé. Két katona azonban idő-

közben kerekelt oldott. A civil férfi, aki a katonákat védelmébe vette, velük tartott. Egy uccasarkon csendőrökkel találkozott. Neumann kérte, vegyék át a késelő katonákat és szállítsák őket a ténparancsnokságra. A csendőrök azonban kijelentették, hogy nincsenek szolgálatban és nem vihetik el a katonákat. Tovább mentek a Mihai Viteazul tér sarkáig. Itt a civil hirtelen megállt és azt kérdezte Neumanntól, milyen jogon viszi őket a rendőrségre. Ebben a percben mindkét katona futásnak eredt. Neumann utánuk akart szaladni, közben azonban a civil is elsőkötött mellőle.

Neumann az ügyben jelentést tett a rendőrségen, ahol őt bízták meg a katonák személyazonosságának megállapításával. Neumann annyit állapított meg, hogy az egyik katona a sighthi 10-es vadászrezdben szolgált. A rendőrség állítólag folytatja a nyomozást az ügyben. Eddig azonban tudomásunk szerint nem történt semmi komolyabb intézkedés a késelő katonák kézrekerítésére.

Mint egy vasabroncs a mell körül

Igy érzi a légzésnél az érelmeszesedésben szenvedő. A szédülési esetek, fülzugások, stb. mellett a légzési nehézségek a 40 éven felüli kornál már az érelmeszesedés jelenlétét is jelentik.

Az egyetlen gyógyszer, amely ezen betegség összes symptomáira erősen hatással van a Dr. Miadejowsky-féle Sklerolsyrup. Sklerolsyrup oldja a véregekben a mézsavat.

Ilyen módon a vérkeringés újra normális lesz, a szív nyugodtan tovább dolgozhat és sorjában eltűnnek az érelmeszesedés minden symptomái.

Diabetikusok Sklerolsyrup „D”-t vesznek, mely cukor nélkül készült. Kapható minden gyógyszerertárban és drogériában.

40 évvel kezdődik az élet. Amerikai lapok hasábjain egy idő óta folytonosan visszatérnek azok a cikkek, amelyek az utolsó év legkiemelkedőbb könyvsikerével foglalkoznak. A könyv szerzője azt az elméletet állítja fel, hogy az emberi élet tulajdonképpen csak a negyvenedik életével kezdődik, ekkor érünk el abba a korba, amely az erők teljességét jelenti, emellett pedig csak a negyvenéveseknek van meg az a tapasztalata és ítélőképessége, amely nélkül nem is jöhet rá az élet igazán ízére. Csak tőlünk függ, hogy negyvenéves korunkban öregek leszünk-e avagy pedig hatvanéves korunkban fiatalok, — hirdeti W. B. Pitkin. Mindenestire kiderült a könyvvel kapcsolatban, hogy a negyven körül és negyven után még távolról sem kell lefele vezetni az utnak, ami kétségkívül megnyugtató azok számára, akik ezt a kritikus kort elérték, de azok részére is, akik előbb-utóbb maguk is elérkeznek a negyedik X-hez. W. B. Pitkin: 40 évvel kezdődik az élet c. kitűnő könyve Benedek Marcell pompás fordításában 99 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje a Grill kiadványok teljes jegyzékét.

— **A jugoszláv királyné a bucaresti operában.** Bucarestből jelentik: Maria jugoszláv királyné tegnap este megjelent a Román Opera Traviata előadásán.

— **Ötvenzsalalkos kedvezmény Bucaresti-be.** Bucarestből jelentik: A CFR 50 százalékos utazási kedvezményt nyújt a Principele Carol királyi kulturális alapítvány által március 15. és május 5. között Bucarestben rendezett kiállítás látogatóinak.

— **A belügyminisztérium betiltott egy vasgárdista ünnepséget.** Tg-Neamtból jelentik: A Totul pentru Tara-párt a Filiorul hegyen, két kilométernyire a Varatec-kolostortól, troját akart szentelni, de a belügyminiszter betiltotta az ünnepséget.

— **A cluj zsidó iparosok aggmenháza javára a Regal-bar tulajdonosai f. hó 21-én, vasárnap d. u. 4 órai kezdettel nagy műsorral egybekötött teadélután rendeznek.** Kérteik Cluj város zsidó társadalmá, hogy ezen a jótékony rendezvényen minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjék.

— **A tábla is helybenhagyta a tiltott jelvényviselésért elítélt diák büntetését.** Bucarestből jelentik: A ramnicul-sarati törvényszék 6 hónapra ítélte volt (Sisman Iorgu buzaui diákok törvénytiltotta jelvényviselés miatt. Sisman a volt vasgárda jelvényét tűzte ki kabátjára. A diák megfellebbezte az ítéletet, amit azonban a galati tábla helybenhagyott, úgyhogy az jogerőssé vált.

— **A bucaresti nőszervezetek közös istentisztelete Mária királyné felgyógyulásáért.** Bucarestből jelentik: A különböző bucaresti női szervezetek ma istentiszteleteket tartottak Mária királyné felgyógyulásáért.

— **Boskovics Sándor és Fejér Sándor hangversenye Sibiuiban.** Tudósítónk jelenti: A Cluj Goldmark Filharmóniai Társaság kiváló karmestere és nagytehetségű koncertmestere e hó 14-én tartották meg első vidéki hangversenyüket Sibiuiban. Dr. Neumann Vilmos üdvözlő szavai után Boskovics értékes előadást tartott a zsidó zenéről, majd Achron, Bruch, Engel, Aurel, Bloch, Stutschewsky, Ravel és Saminsky örökéletű műveiben gyönyörködünk. Fejérben egy kiváló tehetségű hegedűs ismertünk meg, aki meleg temperamentumával, mély tónussal rendelkezik és a legnehezebb, legkényesebb műveket is hihetetlen könnyedséggel, fölényes technikával, kristálytisztán játszotta. Boskovicsban nagy tudású, technikai nehézséget nem ismerő zongoristát ismertünk meg, aki saját szerzeményű zenekari suiteből néhány darabot adott elő, melyek még a zongorán is orkesztrális játék és finom dinamikájaa által lelkes bámulatba ejtette a közönséget. A sibiui zeneestély dr. Neuman meleg zárószavaival végződött. (R.)

— **Ötvennyolc bányász pusztult el egy japán bányában.** Tokióból jelentik: A mentőcsapatoknak sikerült behatolnia a Moshikishi bánya néhány nappal ezelőtt beomlott tárnájába. Megállapítást nyert, hogy mind az 58 bányász gázmérgezésben meghalt.

— **Starhemberg fenntartja vádjait Fey őrnaggyal szemben.** Bécsből jelentik: Starhemberg herceg a Wiener Polizeikorrespondenz mai számában kijelenti, hogy nem ismeri el a tisztekből álló becsületbírósg azon határozatát, amely Fey őrnagyot ártatlannak minősíti az ő vádjaiával szemben, amelyek Dollfuss meggyilkolásával kapcsolatban árulást vetettek szemére.

— **Constantinescu bankkormányzó külföldi útja.** Bucarestből jelentik: Mitita Constantinescu bankkormányzó, Iordan és Balacescu főtisztviselők kíséretében ma Párizsba utazik, ahol tárgyalásokat fog folytatni Labeyrie francia bankkormányzóval, majd Berlinbe megy dr. Schacht meghívására. Végül Bruxellesbe is ellátogat Constantinescu, akinek útja az Adeverul szerint gyakorlati jellegű. A bankkormányzó e hó végén tér haza.

— **A liberálisok győztek a mehedinti községi választásokon.** Bucarestből jelentik: Mehedinti megye 14 községében tegnap választások voltak, amelyeknek eredménye a következő: liberálisok 124, disszidens liberálisok 9, nemzeti parasztpártiak 25 mandátumot kaptak.

— **40.000 tonna gabonát tárolnak Constantában.** Bucarestből jelentik: Március 20-án több nagybefogadóképességű hajó érkezik Constantába, hogy 40.000 tonna gabonát rakódjon be.

— **Tel-Aviv költségvetése.** Tel-Avivból jelentik: A városi tanács ülésén Rokeach polgármester közölte, hogy a város 1937-es költségvetése 455.000 font bevételt és 488.648 font kiadást irányoz elő, úgy, hogy a politikai válság ellenére is csak 30 ezer font deficit adódik. 1936-ban 50 ezer fontra csökkentették a város adósságait.

— **Halálozás.** Bárán Ignác 78 éves korában Sf. Georghen elhalálozott. Becsületes, pürtán zsidó volt. Valamikor a város megbecsült kereskedője. Feleségén kívül Bárán Aron és felesége, a Klinger-gyár főtisztviselője és Sf. Gheorge társadalmá gyászolja.

— **A Chopin-verseny zsidó győztese.** Varsóból jelentik: Mint már közöltük, Jakvo Zak nyerte meg a III. nemzetközi Chopin-versenyt. Zak 23 éves és szovjetországi résztvevője volt a versenynek. A második díjat a 16 éves Rosa Tamarikn nyerte, aki ugyancsak szovjetországi. Mindketten zsidók. A további öt kitüntetett közül is három zsidó, névszerint Jan Ekev és Olga Ilwicka Lengyelországból és Tatjana Goldfarb Oroszországból. A versenyen 105 művész vett részt 24 államból.

— **Több ezer zsidó nyerte vissza szavazati jogát Szovjet-Oroszországban.** Moszkvából jelentik: A szovjetunió végrehajtóbizottsága — mint ismeretes — érvénytelenítette azt a rendelkezést, amelynek alapján bizonyos szovjetpolgároktól megvonták a szavazati jogot azoknak társadalmi eredetével, vagyoni helyzetével és régebbi tevékenységével összefüggő okokból. E rendelkezés hatálytalansításával zsidók tízezerrel, akiknek eddig nem volt, nyerték vissza szavazati jogukat.

— **A Goldmark Filharmóniai Társaság felkéri aktív tagjait, hogy ma, csütörtök este igen fontos összpóbn megjelenni sziveskedjenek.**

— **A Rapid autósindikátus kalauznói tanfolyamot nyit.** Jelentkezni lehet a szindikátus irodájában, Cal. Reg. Caroli II. No. 119.

Phyllis Bentley: Ave, Caesar! Ave, Caesar! harsogja a sokaság Róma uccán s karok erdeje emelkedik a levegőbe, hogy a diktátort üdvözölje. Megdöbbentően mai kép s megdöbbentően maiak a portrék, amelyek Phyllis Bentley regényének lapjairól kibontakoznak. Julius Caesar életregénye ez a könyv. Caesar mellett a római köztársaság kimagasló figurái: Cicero, Cato, Brutus, Marcus Antonius eleven, valóságos, szinte modern emberekként lépnek elénk, s a nőkről, akik életükben döntő helyet foglalnak el, finom és megkapó arcképet rajzol a szerző. A mai ember ámuló szeme előtt meglevenedik az örökké aktuális dráma: a demokráciából diktatura, a köztársaságból császárság lesz. Phyllis Bentley, az új angol irodalom finom és egyéni tehetsége, színesen, művészi írtá meg ezt a kitűnő könyvet, mely Satori Béla hű és élvezetes fordításában került a magyar közönség elé. A kötetet az Athenaeum adta ki életregénysorozatában. Ára rúve 152 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje az Athenaeum életrajzi történelmi és följrajzi sorozatokat, továbbá egyéb újdonságok teljes jegyzékét. (R.)

